

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 45 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 0651-74000 ΦΑΞ: 0651-79286

ΕΤΟΣ Κ'
ΑΡ. ΦΥΛ. 230
ΙΟΥΝΙΟΣ
1997

Η ΣΥΝΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΙΝΑΙ:

Η τελευταία ευκαιρία ανάπτυξης

Παρακολουθώ με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, εδώ και καιρό, το ζήτημα που διεξάγεται μέσω του περιοδικού μας για τη συνένωση των κοινοτήτων της περιοχής μας. Σκόπευα κι εγώ να παρέμβω κάποια στιγμή καταθέτοντας τις απόψεις μου σχετικά με το θέμα και η αφορμή μου δόθηκε την Παρασκευή 5/5/97 σε δύο δημοσιεύματα της εφημερίδας «Πρωτοβουλία» με την ονομασία «Ελευθεροτυπία».

Στο πρώτο με τον εύγλωττο τίτλο «Οι χαμένες ευκαιρίες σύγκλισης» του Κ. Παπαδόπουλου, αναφέρεται πως «Η Ήπειρος [...] δεν μπορεί να επιδείξει ούτε μια βιώσιμη μεγάλη βιομηχανική μονάδα που να κατασκευάστηκε αυτή την περίοδο» (εννοεί την περίοδο της οικονομικής κρίσης από τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ο.Π. - και το πρώτο «πακέτο Ντελέρ»). Λίγο πιο πάνω, όμως, ο αρθρογράφος γίνε-ται περισσότερο συγκεκριμέ-νος: «Οι πόροι αυτοί μετα-τράπηκαν σε γεφυράκια, δρόμους και πλατειού-δια και καμπαναριά των χω-ριών».

Λίγο πιο κάτω (στη σελ. 78) ο αρθρογράφος «Χ. Τζ.» μας πληροφορεί για την «Ένεση 7,1 δισ. στην Ήπειρο». Μετα-φράζοντας -τελειώνοντας- θα έλεγε: «Για αναπλάσεις θα δώσουν 7,1 δισ. με έμφαση στην Ήπειρο, το Συρράκο και την Καλαρρύτη».

Ας επιχειρήσουμε να σχο-διώσουμε κάπως τις δύο αυτές

αναφορές: Με τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα επιχειρήθηκε η σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας με τις ευρωπαϊκές. Απ' ότι φαίνεται αυτό που εμείς αντιληφθήκα-με από την όλη διαδικασία ήταν «τα γεφυράκια, οι πλα-τειούλες και τα καμπανα-ριά»: αυτά ήταν που έλειπαν για να συγκλίνει η ελληνική οικονομία με την ευρωπαϊκή. Προφανώς... κάναμε λάθος. Έτσι, τώρα πια πιο ...ώριμοι (sic), ερχόμαστε να διαθέ-σουμε άλλα 7,1 δισ. για να ανα-πτύξουμε την οικονομία της Ηπείρου στον ευαίσθητο το-μέα των ...αναπλάσεων (!), εκεί δηλ. όπου χωλαίνουμε ήδη από την περίοδο των Μ.Ο.Π. ... Τι σημαίνει πρακτι-κά αυτό; Νέες πλατειούλες, καμπαναριά, τειχάρια και καλ-ντερίμια, γιατί το «Α πακέτο Ντελέρ» δεν έφτασε...

Τι σχέση έχουν άραγε όλα αυτά με τη συνένωση των κοι-νοτήτων και γιατί μου έδωσαν αφορμή να σχολιάσω τόσο πι-κρόχολα τα τεκταινόμενα; Πριν από μερικά χρόνια -δε θυμούμαι πότε ακριβώς- το Ελληνικό Κράτος έδωσε ένα θαυμάσιο θεσμικό πλαίσιο στους Δήμους και τις κοινότη-τες να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά. Αυτό το θε-σμικό πλαίσιο -όσοι Δήμοι και Κοινότητες το εκμεταλλεύ-τηκαν και το αξιοποίησαν- έδωσαν, πραγματικά, θαυμα-στά αποτελέσματα: ένα πρό-χειρο παράδειγμα ο Δήμος Θέρμης στη Θεσσαλονίκη, η οικονομική αυτάρκεια του

οποίου επιτρέπει ο Δήμος να διατηρεί έμμισθο υπάλληλο στις Βρυξέλλες (!) για άμεση ενημέρωση σχετικά με τα ευρωπαϊκά προγράμματα επιδότησης.

Θέλω, δηλ., να καταλήξω στο εξής, για να μη μακρυγο-ρώ: Απ' ότι φαίνεται θα πρέ-πει να θεωρούμε δεδομένη την αδιαφορία του ιδιωτικού το-μέα στο ζήτημα της οικονομι-κής ανάπτυξης στην περιοχή μας. Ακόμα θα πρέπει να θεω-ρούμε δεδομένη και την πρα-κτική του «Πόντιου Πιλάτου» που ακολουθεί το κράτος στο ίδιο ζήτημα: διαθέτει κονδύλια για δρόμους, παρακάμψεις, ζεύξεις και χίλια δυο άλλα έρ-γα «υποδομής» -για να κινη-θούν άραγε ποια προϊόντα και ποιοι επιβάτες; - και αφήνει τον «κοινωνικό αυτοματισμό», δηλ. την ανύπαρκτη ιδιωτική πρωτοβουλία, να οδηγήσει στην ανάπτυξη. Το ερώτημα που προκύπτει είναι το εξής: **Πώς θα καταφέρουμε** -όσοι νιώθουμε την αγωνία από την προδιαγεγραμμένη αποτυχία της περιβόητης «σύγκλι-σης»- **να παρέμβουμε στο αίτημα της οικονομικής ανά-πτυξης**, απαραίτητου όρου για κάθε άλλη ανάπτυξη στην περιοχή (κοινωνική-μορφωτι-κή-πολιτιστική κλπ.);

Νομίζω πως μια ελπιδοφό-ρα απάντηση μπορούν να δώ-σουν οι δημοτικές επιχειρή-σεις. Εδώ -στο «δια ταύτα» της υπόθεσης- έχει να παίξει έναν κομβικό ρόλο η συνένω-ση συνοδευτεί από μια πραγ-

ματιή προγραμματική και με δεσμευτικό χαρακτήρα από-πειρα συνολικής οικονομικής παρέμβασης από τους νέους Δήμους που θα προκύψουν, τότε θα υπάρξει και ένας ουσιαστικός ρόλος για τους νέους φορείς. Αν οι νέοι Δήμοι δραστηριοποιηθούν οικονομι-κά επενδύοντας τις επιχορη-γήσεις, εκμεταλλευόμενοι τις ευνοϊκές δανειοδοτικές ρυθμί-σεις, αν δραστηριοποιηθούν σε δομικές δραστηριότητες για την περιοχή (π.χ. ξυλεία και όλα τα στάδια της επεξερ-γασίας της, τουρισμός, λατο-μεία, πρότυπες κτηνοτροφι-κές μονάδες, πειραματικές εναλλακτικές καλλιέργειες και άλλα, για τα οποία ελάχιστα αισθάνομαι αρμόδιος να υπο-δείξω), τότε θα καταφέρουν να αναδειχθούν σε φορείς ανάπτυξης οικονομικής, τότε θα καταφέρουν να κρατήσουν τον κόσμο στον τόπο του -ή να φέρουν κι άλλον- τότε θα κατορθώσουν να κάνουν «α-ναπλάσεις» από ίδιους πό-ρους κι ακόμα να φέρουν για-τρούς, κέντρο υγείας, σχολεία και δασκάλους, μόνιμα πολιτι-στικά σχήματα και τόσα άλλα. Αν μείνουμε αδρανείς, είτε συνενωθούν οι κοινότητες, εί-τε όχι, τίποτε δε θ' αλλάξει ή μάλλον θ' αλλάξει κάτι τον τό-πο μας θα λυμαίνονται οι τυχαίρπαστοι της ευκαιριακής «ιδιωτικής» πρωτοβουλίας.

Βασίλης Δαλκαβούκης
Φιλολόγος - Ιστορικός

«Έλλης - Άϊλαντ»

Από το «Έλλης-Άϊλαντ» πέρασα κι εγώ. Από το απειροελάχιστο κομμάτι γης στην είσοδο της πιο λαμπρής πολιτείας του Νέου Κόσμου, της Νέας Υόρκης, διάβηκα κι εγώ. Με το πολύχρωμο πλήθος των τουριστών μπήκα στο κοκκινωπό κτίριο, είδα τα ξύλινα χωρίσματα — στασιδία εκκλησίας μας μου φάνηκαν — τα άδεια τακτοποιημένα γραφεία με τις ταμπελίτσες επάνω, που κάτω «οδηγούσαν» ένα άλλο ανθρώπινο πλήθος καθόλου πολύχρωμο στο Νέο Κόσμο.

Τον αλλιώτικο αέρα του ξένου τόπου — πάντα είναι αλλιώτικος ο αέρας του άλλου τόπου — μύρισα κι εγώ. Κι εγώ όπως κι εκείνοι οι μύριοι άνθρωποι που πέρασαν χρόνια ολόκληρα την πύλη αυτή παλιά πολύ παλιά και ονειρεύονταν μίαν άλλη ζωή.

Κατά χιλιάδες έφταναν τα ανθρώπινα караβάνια απ' την Ευρώπη και την Ανατολή, απ' την πατρίδα. Τότε που η Ελλάδα όπως κι άλλες πατρίδες αιμορραγούσε κι έστελνε κι αυτή τα παιδιά της στα πέρατα της γης για μια καλύτερη μοίρα.

Ήταν τότε, αρχές του αιώνα κι ακόμα παραπέρα που ο κυρατζής, αυτός που μάγευε τους άντρες κυρίως απ' τα χωριά μας, αυτά «πίσω απ' το βουνό» για να τους συνοδεύσει βόρεια, ψηλά κοντά στο Δούναβη, ήταν τότε που άλλαξε πορεία και συνήθιο και τους πήγε Δυτικά, πολύ Δυτικά «Lets go west, boys».

Τους φαντάζομαι να κατηφορίζουν τα σοκάκια του χωριού μου, άντρες από κάθε σπιτί, σχεδόν τυλιγμένοι σε χοντρά σκούρα ρούχα, με τα κασκέτα ως τα μάτια κατεβασμένα — για να μη φαίνονται κόκκινα — με κάτι χοντροκομμένες βαλίτσες στο χέρι ή κάνα ντέγκι ρούχα να περπατάνε κάμποσο, γιατί αυτοκίνητο δεν έρχονταν στο χωριό, να φτάνουν κάποτε στον Πειραιά, να μπαίνουν στο μεγάλο καράβι, τι μεγάλο, θεόρατο κι ύστερα από κάνα μήνα ταξίδι σε θάλασσες μικρές και μεγάλες, σε λιμάνια και πολιτείες πρωτόγνωρες, μέσα από ξερατά, ζαλάδες και λαχτάρες να αντικρύζουν με μάτια γιομάτα απορία και φόβο θεόρατα πέτρινα κυπαρίσσια που γρατσούνιζαν τον ουρανό, τους ουρανοξύστες δηλαδή.

Να μπαίνουν στην ουρά με τα πράγματα στα χέρια και να περνούν από το Έλλης-Άϊλαντ.

Ο έλεγχος ήταν αυστηρός. Ήταν για αρρώστιες, βαριές και μεταδοτικές που μπορεί να κουβαλούσαν οι

άμοιροι εκείνοι άνθρωποι. Ήταν για όλους, γιατί ο Αμερικάνος την ήθελε την πατρίδα καθαρή κι αλώβητη, γη της επαγγελίας κυριολεκτικά. Κι ο άτυχος που κουβαλούσε κάτι στο σώμα του, κάτι άρρωστο και κακό γύριζε πίσω.

Απ' το Έλλης-Άϊλαντ λοιπόν πέρασαν κι εγώ. Όταν πια είχε «κλείσει» και σα μουσείο λειτουργούσε και λειτουργεί. Κάπου στο τέλος της δεκαετίας του '70 πέρασα όταν πήγα στην Αμερική κι ήθελα πρώτα πρώτα να πάω εκεί, εκεί που πρώτα πήγαν τόσοι και τόσοι χωριανοί μου που πολλούς απ' αυτούς ούτε είδα, ούτε γνώρισα ποτέ.

Εκεί λοιπόν στάθηκα λίγο παράμερα, μακριά κάπως από το πολύχρωμο πλήθος των τουριστών πλέον και τους φαντάστηκα. Τους είδα μετά να βγαίνουν και χαμένοι απ' το χώρο ελέγχου και να διασκορπίζονται στα σπλάχνα της μητριάς πατρίδας.

Κι αυτή να τους ρουφάει κυριολεκτικά σα τεράστιο σφουγγάρι, κάθε τρύπα του και μια πολιτεία της.

Σε μαγαζιά και σε φαγάδικα, τους είδα να πλένουν πιάτα, σε ζαχαροπλαστεία να στολίζουν άσπρες τούρτες, σε εστιατόρια πολύβουα, όλο πολυτέλεια να σερβίρουν πλούσιους αμερικάνους με τεράστιες κοιλιές και χοντρά πούρα στα χέρια, ν' ανοίγουν δικά τους μαγαζιά και μικροεπιχειρήσεις, ποτά να φτιάχνουν παράνομα στην ποτοαπαγόρευση, στο Χρηματιστήριο να παίζουν με μετοχές ακόμα και στην Αλάσκα να τρέχει κάποιος για χρυσό κάτω απ' τους αιώνιους πάγους.

Πώς περνούσαν; Πού πήγαιναν όταν σχολούσαν τη δουλειά; Με ποιους αντάμωναν; Πώς μιλούσαν την ξένη γλώσσα την άγνωστη και δύσκολη; Τι λεφτά έβγαζαν; Κάπου σ' έναν τενεκέ στο χωριό, βρήκα ένα γράμμα. Κι έμαθα, κάτι έμαθα γι' αυτούς:

«Εν Βοστώνη τη 17η Φεβρουαρίου 1911

Σεβαστέ μοι πενθερέ σας προσκυνώ την σεβαστή πενθεράν ωσαύτως. Τας από 28 Αυγούστου και 25 Οκτωμβρίου λήξαντες έτους επιστολάς σας έλαβον και εχάρην θεία έως τώρα χαίρω άκρας υγείας το αυτό επιθυμώ και εις υμάς...

Εγώ ότε ήλθον εδώ έμεινα ένα μήνα αργός, τυχαίως, ένας ξένος μοι εύρεν εργασίαν εις εν εστιατό-

ριον αγγλικόν, διευθυνταί Έλληνες από Πύργον Πελοποννήσου είμεθα το όλον πέντε. Οι διευθυνταί κάμουν και τον σερβιτόρον. Από Σεπτέμβριον έως τώρα μοι δίδουν 25 δολάρια κατά μήνα. Βεβαίως δεν είναι όλα τίποτα, έχομε ενοίκιον πλυστικά και καπνό, μπαρμπέρι τα οποία δεν είναι και τόσο ευθυνά, ξυρίσουμόνος, μην καπνίζεις για να γλέπουμε σε κάμια δεν είδα κανέναν απ' όλους αυτούς και πολύ φοβόμαι δεν θα βρω κάποιον όσο κι αν ψάξω. Πάνε τέσσερις μήνες τώρα, μου έφυγε κι ο Πανταζάκης. Όχι για Έλλης-Άϊλαντ αλλά για άλλο νησί, τόπο χλοερό και αιώνιο. Δεν ξέρω αν ο Πανταζάκης πέρασε απ' το Έλλης όταν νεαρός ακόμα έπαιρνε κι αυτός το δρόμο της ξενιτιάς όπως ο πατέρας του κι η αδερφή του. Διανομίζω.

Εκείνο που ξέρω όμως είναι πως ο Πανταζάκης όπως και πολλοί άλλοι, πρόλαβε. Πρόλαβε και γύρισε πίσω και ξεκουράζεται στο χωμάτιν χωριού του. Αλλοίμονο σ' αυτούς που δεν πρόλαβαν κι έμειναν για πάντα εκεί.

Απ' το Έλλης-Άϊλαντ σχεδόν να ξαναπεράσω όταν επισκερτώξω νά την Αμερική.

Οι περισσότεροι, τι λέω; όλοι πάνε, φύγανε, για πάντα. Στην Αμερική, στις ίδιες εκείνες πολιτείες που βγήκαν τότε όλοι αυτοί αλλά και σε άλλες πιο μακρινές ζουν σήμερα παιδιά τους και παιδιά των παιδιών τους. Τα περισσότερα δε μιλούν ελληνικά και σαν τους Ποσειδωνιάτες του Καβάφη καμιά φορά σε κάποια γιορτή ελληνική «με λύρας και αυλούς» τα ελληνικά ονόματα θυμούνται βγαλμένοι — ω συμφορά απ' τον ελληνισμό τους».

Κι εγώ στον κινηματογράφο ανατρέχω, σε ταινίες αμερικάνικες με χρώμα καφετί συνatrέχω και ψάχνω κι αναζητώ μπας και τους ιδώ.

Μπας να ιδώ τον παππού μου στο Βέρμοντ ή στο Μπόστον, το θείο μου το Χρήστο, το Γιάννη το Σιάψα με το Γούλα να πλένουν πιάτα, τον Παύλ το Διαμαντή και το Θωμά το Σκούρη, τον Τσέλιο, το Βλάχο τον Παπακάστα και τον αδερφό του τον Αλκιβιάδη σε μεγάλο ξενοδοχείο στη Νέα Υόρκη, τον Πρωτοσύγγελο να ανάβει τα καντήλια στην ελληνική εκκλησία της Βοστώνης, το Μεγακλή να φτιάχνει γλυκά, τους Μουζαΐους, το Μίχο και το Μίλτο, τους Δερβενάιους, την Ιφιγένεια, τον Ιωαννίδη να φτιάχνει ποτά παράνομα στην

ποτοαπαγόρευση, τον Παπαχρονόπουλο στους πάγους της Αλάσκας, τον Τζίμη (έτσι απλά Τζίμης) να δικεύεται στο πιο ωραίο ραβάνι, το μπάρμπα Νικο, το φάνη τον Παπαγκιώτη κι άλλους που δεν έχω δυνατό κι σίγουρα δεν θα δω και τα ονόματά τους καμιά φορά ακόμα στα αναπάνωμα και στο σπάρι της Μεγάλης Πέμπτης στον Αη-Ταζάρχη του χωριού μου.

Ένα είναι βέβαιο πάντως, τόσες ταινίες μέχρι τώρα κι αν έβγαζε σε κάμια δεν είδα κανέναν απ' όλους αυτούς και πολύ φοβόμαι δεν θα βρω κάποιον όσο κι αν ψάξω.

Πάνε τέσσερις μήνες τώρα, μου έφυγε κι ο Πανταζάκης. Όχι για Έλλης-Άϊλαντ αλλά για άλλο νησί, τόπο χλοερό και αιώνιο. Δεν ξέρω αν ο Πανταζάκης πέρασε απ' το Έλλης όταν νεαρός ακόμα έπαιρνε κι αυτός το δρόμο της ξενιτιάς όπως ο πατέρας του κι η αδερφή του. Διανομίζω.

Εκείνο που ξέρω όμως είναι πως ο Πανταζάκης όπως και πολλοί άλλοι, πρόλαβε. Πρόλαβε και γύρισε πίσω και ξεκουράζεται στο χωμάτιν χωριού του. Αλλοίμονο σ' αυτούς που δεν πρόλαβαν κι έμειναν για πάντα εκεί.

Απ' το Έλλης-Άϊλαντ σχεδόν να ξαναπεράσω όταν επισκερτώξω νά την Αμερική.

Οι περισσότεροι, τι λέω; όλοι πάνε, φύγανε, για πάντα. Στην Αμερική, στις ίδιες εκείνες πολιτείες που βγήκαν τότε όλοι αυτοί αλλά και σε άλλες πιο μακρινές ζουν σήμερα παιδιά τους και παιδιά των παιδιών τους. Τα περισσότερα δε μιλούν ελληνικά και σαν τους Ποσειδωνιάτες του Καβάφη καμιά φορά σε κάποια γιορτή ελληνική «με λύρας και αυλούς» τα ελληνικά ονόματα θυμούνται βγαλμένοι — ω συμφορά απ' τον ελληνισμό τους».

Κι εγώ στον κινηματογράφο ανατρέχω, σε ταινίες αμερικάνικες με χρώμα καφετί συνatrέχω και ψάχνω κι αναζητώ μπας και τους ιδώ.

Μπας να ιδώ τον παππού μου στο Βέρμοντ ή στο Μπόστον, το θείο μου το Χρήστο, το Γιάννη το Σιάψα με το Γούλα να πλένουν πιάτα, τον Παύλ το Διαμαντή και το Θωμά το Σκούρη, τον Τσέλιο, το Βλάχο τον Παπακάστα και τον αδερφό του τον Αλκιβιάδη σε μεγάλο ξενοδοχείο στη Νέα Υόρκη, τον Πρωτοσύγγελο να ανάβει τα καντήλια στην ελληνική εκκλησία της Βοστώνης, το Μεγακλή να φτιάχνει γλυκά, τους Μουζαΐους, το Μίχο και το Μίλτο, τους Δερβενάιους, την Ιφιγένεια, τον Ιωαννίδη να φτιάχνει ποτά παράνομα στην

ποτοαπαγόρευση, τον Παπαχρονόπουλο στους πάγους της Αλάσκας, τον Τζίμη (έτσι απλά Τζίμης) να δικεύεται στο πιο ωραίο ραβάνι, το μπάρμπα Νικο, το φάνη τον Παπαγκιώτη κι άλλους που δεν έχω δυνατό κι σίγουρα δεν θα δω και τα ονόματά τους καμιά φορά ακόμα στα αναπάνωμα και στο σπάρι της Μεγάλης Πέμπτης στον Αη-Ταζάρχη του χωριού μου.

Ένα είναι βέβαιο πάντως, τόσες ταινίες μέχρι τώρα κι αν έβγαζε σε κάμια δεν είδα κανέναν απ' όλους αυτούς και πολύ φοβόμαι δεν θα βρω κάποιον όσο κι αν ψάξω.

Πάνε τέσσερις μήνες τώρα, μου έφυγε κι ο Πανταζάκης. Όχι για Έλλης-Άϊλαντ αλλά για άλλο νησί, τόπο χλοερό και αιώνιο. Δεν ξέρω αν ο Πανταζάκης πέρασε απ' το Έλλης όταν νεαρός ακόμα έπαιρνε κι αυτός το δρόμο της ξενιτιάς όπως ο πατέρας του κι η αδερφή του. Διανομίζω.

Εκείνο που ξέρω όμως είναι πως ο Πανταζάκης όπως και πολλοί άλλοι, πρόλαβε. Πρόλαβε και γύρισε πίσω και ξεκουράζεται στο χωμάτιν χωριού του. Αλλοίμονο σ' αυτούς που δεν πρόλαβαν κι έμειναν για πάντα εκεί.

Απ' το Έλλης-Άϊλαντ σχεδόν να ξαναπεράσω όταν επισκερτώξω νά την Αμερική.

Οι περισσότεροι, τι λέω; όλοι πάνε, φύγανε, για πάντα. Στην Αμερική, στις ίδιες εκείνες πολιτείες που βγήκαν τότε όλοι αυτοί αλλά και σε άλλες πιο μακρινές ζουν σήμερα παιδιά τους και παιδιά των παιδιών τους. Τα περισσότερα δε μιλούν ελληνικά και σαν τους Ποσειδωνιάτες του Καβάφη καμιά φορά σε κάποια γιορτή ελληνική «με λύρας και αυλούς» τα ελληνικά ονόματα θυμούνται βγαλμένοι — ω συμφορά απ' τον ελληνισμό τους».

ΠΑΛΙΟΙ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Γεννήθηκε το 1906 στην Καπνίστα και ήταν ο δεύτερος γιος του Φίλιππα και της Αθηνάς το πρώτο παιδί του Νικολάου Κ. Κωνσταντίνου (Γούλας) Κωνσταντίνου (δικηγόρος Ιωαννίνων).

Είχε σπουδάσει στην Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και γράφτηκε στο Δικηγορικό Σύλλογο Ιωαννίνων στις 23-9-1941. Άσκησε δικηγορία μέχρι τις 3-12-1967.

Πληροφορίες: Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ ΓΩΛΕΤΗΣ

Γεννήθηκε το έτος 1916 στα

Πεδινά Ζαγορίου. Ήταν γιος του Γεωργίου και της Χαρί-

τας Γκολέτση. Φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο του χωριού του και μετέπειτα στη Ριζαίειο Σχο-

λή. Είχε σπουδάσει στην Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, μετά τη λήψη του πτυχίου του το 1939, διορίστηκε δικηγόρος του Πρωτοδικείου Ιωαννίνων στις 1-11-1941.

Στη συνέχεια, προήχθη σε δικηγόρο παρ' Εφέταις και Αρείω Συμβούλου και άσκησε το λειτουργήμα δικηγόρου μέχρι του θανάτου του τον Απρίλιο του 1988.

Το έτος 1964 διορίστηκε Νομικός Σύμβουλος στην Αγροτική Υπόθεση Ελλάδος, στηρίζοντας την Αγροτική Βιομηχανία και κατατάχθηκε στον ΕΛΑΣ από τους πρώτους μήνες του 1942. Μετά τη σύλληψη του πατέρα του και του αδελφού του από τους Ιταλούς, διέφυγε στο Μονοδένδρι όπου οργάνωσε μια

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Πληροφορίες: Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων

ΣΠΥΡΟΣ ΚΑΤΣΑΔΗΜΑΣ

Γεννήθηκε το 1914 στα Ιωάννινα και ήταν ο δεύτερος γιος του δικηγόρου Κων/νου Κατσαδήμα (από το Μονοδένδρι) από το δεύτερο γάμο του με την Μελομένη Παππά (από τα Άνω Πε-

δινά). Ο Σπ. Κατσαδήμας αποφώθηκε από τη Ζωσιμαία Σχολή στα 1930 και γράφτηκε στη Νομική σχολή του Παν/μιου Αθηνών το 1932. Η επιστράτευση του 1939 και ο ελληνοϊταλικός πόλεμος του '40, τον ανάγκασαν να διακόψει τις σπουδές του. Υπηρέτησε τη στρατιωτική του θητεία στο Λόχο Βαθμοφόρων του 15ου Συντάγματος Πεζικού και έλαβε μέρος στον πόλεμο του '40. Κατά τη διάρκεια της κατοχής συμμετείχε ενεργά στην Εθνική Αντίσταση. Οργανώθηκε στο ΕΑΜ και κατατάχθηκε στον ΕΛΑΣ από τους πρώτους μήνες του 1942. Μετά τη σύλληψη του πατέρα του και του αδελφού του από τους Ιταλούς, διέφυγε στο Μονοδένδρι όπου οργάνωσε μια

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Πληροφορίες: Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Πληροφορίες: Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων

Επιμέλεια: ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΕΡΤΖΙΟΣ

από τις πρώτες Ανταρτομάδες. Στη συνέχεια ορίστηκε Τομέαρχης στο Αν. Ζαγόρι με έδρα τη Λάιστα και προσέφερε τις υπηρεσίες του στην Πανηπειρωτική από το ΕΛΛΗΝΙΚΟ Κράτος με την απονομή μεταλλίου.

Διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Νοσοκομείου «Χατζηκρίστα», του Συλλόγου Ζαγορισιών, του Κυνηγετικού Συλλόγου Ιωαννίνων και πολλών άλλων σωματείων κοινωνικής και πολιτιστικής δραστηριότητας.

Το έτος 1970 νυμφεύθηκε την Πηνελόπη Λεωνίδα Μωραΐτου, από το Δελβινάκι Παγωνίου, υπάλληλο του Δήμου Ιωαννιτών, με την οποία απέκτησε το 1972 έναν υιό, τον Γεώργιο Γκολέτση, σήμερα Ηλεκτρολόγο-Μηχανικό του Ε.Μ.Π., ο οποίος εργάζεται ως ερευνητής - υποψήφιος διδάκτωρ στο Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο.

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Πληροφορίες: Γκολέτση Πηνελόπη (10-4-1997): Βιογραφικό σημείωμα Αριστοφάνη Γκολέτση, Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων.

1978-79 συμμετέχει στο ΚΟ.ΔΗ.ΣΟ και εκλέγεται μέλος της Κεντρ. Επιτροπής του. Μετά τη διαφωνία του με τη γραμμή της ΚΕ του ΚΟΔΗΣΟ εντάσσεται στο ΠΑΣΟΚ. Το 1982 επανεκλέγεται Δήμαρχος Ιωαννίνων.

Παράλληλα με την πολιτική του δραστηριότητα άσκησε το λειτουργήμα του δικηγόρου από το 1949 έως το 1982 με ευσυνειδησία και υπευθυνότητα. Ο Σπ. Κατσαδήμας διακρίθηκε σε όλους τους τομείς της δικηγορίας και ιδιαίτερα στις αστικές υποθέσεις. Είχε παντρευτεί την Ιουλίνα Σάρρου από την οποία απέκτησε ένα γιο τον Κων/νο Κατσαδήμα (οδοντίατρο). Ο Σπ. Κατσαδήμας πέθανε το Σεπτέμβριο του 19884 από την επάρατη νόσο.

Βιβλιογραφία-Πληροφορίες: Βλάχος Π. (1984) Βιογραφικό σημείωμα Σπ. Κατσαδήμα. Μητρώο Δικηγορικού Συλλόγου Ιωαννίνων (1926-1956). Κατσαδήμα Ιουλίνα (20-11-1996). Προφορικές πληροφορίες.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

Γεννήθηκε το 1914 στα Άνω Σουδενά. Γονείς του ο Ιωάννης και η Καλλιρόη. Σπούδασε στη Ζωσιμαία Σχολή Ιωαννίνων και το 1932 γράφτηκε στη Νομική Σχολή Αθηνών. Στις 22 Δεκεμβρίου 1941 γράφτηκε στο Δ.Σ. Ιωαννίνων. Υπήρξε άγαμος και πέθανε στις 16 Οκτώβρη 1979.

Πληροφορίες: Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων

ΣΠΥΡΟΣ ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΑΟΣ

Γεννήθηκε στο Παπάγιο το 1912. Γονείς του ο Παναγιώτης και η Αθηνά. Φοίτησε στη Νομική Σχολή Αθηνών. Γράφτηκε στο Δικηγορικό Σύλλογο Ιωαννίνων στις 25-9-1942. Άσκησε δικηγορία μέχρι τις 26 Αυγούστου 1965, οπότε διορίστηκε συμβολαιογράφος Πρέβεζας. Αδελφός του ο Κων/νος Πρωτοσύγκελος (δικηγόρος Ιωαννίνων).

Πληροφορίες: Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων

Πληροφορίες: Μητρώο Δ.Σ. Ιωαννίνων

Ποίηση

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ

Στα γόνάτά σου καρτερεί το θαλασσί ομπρελίνο,
—για ποιες βροχές φθινόπωρου στο ακροθαλάσσι;—
Στην εταξέρα, πλάι στα γάντια σου, το καπελίνι
που τις λυτές κορδέλες του ο νότος πάει να πιάσει...
Κυρία, πως τα μάτια σου η θλίψη τα σκιάζει!
Μια πεταλούδα ακροβατεί στο βάθος του καθρέφτη
πάνω απ' τη λέξη με κραγιόν «αντίο» και φαντάζει
σαν η ψυχή σου έτοιμη σε βάραθρο να πέφτει...

Αύγουστος 1940

ΕΝΥΠΝΙΟ Μ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ '67

Αυτή την εποχή,
κοιμμένα ωσάν φιγούρες καραγκιόζη
παίξαν κρυφτό τα ρούχα μας
με τα αμπεχονά τους.
Αφιόνι σπέραναμε και βάζαν
αγορφυλάκες να μας χουγιάζουν;
«Ξεφορτωθείτε, αλυχτούσαν,
δεν έχει ελεημοσύνη.
Ξεφορτωθείτε,
όπου και νάσαι θα πνιγείτε
τι είναι οι τσέπες σας βαριές
από σκουρναίρι και κιτάπια.
Άφρονες,
τι καρτερείτε πια από ζεματισμένες χρυσαλλίδες;»
Διαταγή,
ν' αλλάζουμε πουκάμισα καθώς οι όφεις...

Μ' απόψε
ανοίγοντας το σκονισμένο μας ντουλάπι
(— εδώ Λονδίνον, εδώ Μόσχα, εδώ Παρί...)
γίναν ανάλαφρα στο «νάρθηκα» τα χέρια μας
για λίγο,
χαμόγελα και ισιώσαν με τριγμούς
οι σκεβρωμένες ράχες μας
για λίγο,
τα σάβανά μας ξετυλίξαμε οι σαλίγκαροι
για λίγο,
πλάι στην παραστιά
γουργούριαν ξανά της νειότης μας οι μύθοι
και στο λαρύνκι μας το τσίπουρο,
φέρνοντας κέφι για τα κλέφτικα τραγούδια μας
για λίγο.

Και είπε η μακρυνή φωνή:
«Ρίξαμε φως κατά τη θάλασσα,
σύντομα θα γεμίσουν φως οι ουρανοί σου Ελλάδα.
Θ' ανθίσουν τα κύματα
και θ' ανασάνουν βαθειά οι ψαράδες.
Στα χέρια τους θα τρίξουν οργισμένα τα κουπιά
και, όπως αλλοτινά θα γίνει
όταν ο νέγρος ναύτης σάλπισε βραχνά υποστολή
γιατί το φως που εχύθη καταλυτικό
στο Φάληρο
πλήγωσε τη συνείδηση των ξένων καπετάνιων».
Και σώπασε η φωνή.

Ξάφνου στην άμμο, έτσι μας φάνηκε,
περπάτησε ο λιγόσαρκος.
Στα χείλη του χάλκινα λέπια η πίκρα
και μόνο τα μουστάκια του σου θυμίζαν
Καραϊσκάκη.

Φρούμαζε πίσω του η φοράδα,
θέλοντας να σαλτάρει.
Μ' αυτός, ροχάλα φτύνει στα πλεούμενα
και εχάθη.
Εκεί επάνω χτύπησε η καμπάνα
δυο τρεις φορές λυπητερά
για τον εσταυρωμένο
για ποιον εσταυρωμένο εφέτος;
Στάθηκε ψαροκκόκαλο ξανά ο λόγος στο λαιμό μας.
Φάσκισε η μάνα τα παιδιά,
σταυροκοπήθηκε.
Και τριπλαμπάρωσαν ξανά οι πόρτες.

(1967)

ΦΡΙΞΟΥ ΤΖΙΟΒΑ

ΜΠΑΛΑΝΤΑ

Θαμπώνει ως ένα μίλι πέρα η εξοχή
κι ακόμα να φανούν τα κυπαρίσσια.
Γελάστηκε πως πήγαινε στα ίσια...
Βούρκωσε το νέφος που τον συνοδεύει,
κορυδαλός πιο πάνω από το νέφος αγναντεύει
να κελαιδηθεί όταν φανούν τα κυπαρίσσια.

Τον περπατούν στα χέρια, στο σκουφί παρηγορητικά,
τριζόνια και πυγολαμπίδες τ' αποδιώχνει.
Εκεί και η μαϊμού του μια σταλιά
(τη μόζεψε σε πανηγύρι έρμη).
Χοροπηδά και τον δαγκώνει ερωτικά
με θέρη
στα χείλη,
το βρωμοθήλυ!

Του οδοιπόρου η καρδιά γίνεται τέλι,
την κούρτησε και τώρα πάει να σπάσει:
γίνεται πύερο παλιού καιρού και κλαίει
γιατί ακόμα να φανούν τα κυπαρίσσια,
να καρφωθούν επάνω του σα βέλη.
Μετά στη ρίζα τους να ξεποστάσει
θέλει.

Απ' τις οπές του όργανου δάκρυα στάζουν.
Μάταια δίνει του πουλιού να το ημερέψει,
κάτω απ' το σουρτούκο του το κρύβει,
το σπρώχνει της μαϊμούς να το χορέψει.
Λυγμοί και δάκρυα του πύερον πληθαίνουν,
μπορεί και του κορυδαλλού να είναι.
Θεομηνία, δακρύων ορμή,
αμίγουν με της βροχής τις στάλες,
φουσκώνουν τη νεροσυρμή
κι άνθρωποι πια δεν τη διαβαίνουν.

Γιατί ακόμα να φανούν τα κυπαρίσσια,
— μα πόσα στη ζωή του πήγαν ίσια —;
Αϊ στην ευχή κι αυτοί οι φίλοι
που βούλιαξαν στη θαλπωρή τους
κάτω από τη χλόη. Να τον οδηγήσουν,
δε βγαίνουν μ' ένα καντήλι,
εκεί που ανθεί το ασφοδύλι.

Σέρνεται, δίχως μπούσουλα η ορφάνια
στη σκοτεινιά της μπόρας.
Κόψε Κλωθώ το νήμα της αιώρας
να πάει σβουριχτά στα ουράνια,
να συναντήσει εκεί
το Ντρεπλάδο, το Σουτέρ και τον Κεφάλα,
φίλους που στα Ηλίσια κλωτσούνε μπάλα.
Να βρει αγάπες: Καλλιστώ, Λαΐδα και Νεφέλη,
να του χορέψουν τοιφετελί
γύρω από της ηδονής το δέντρο,
καλού, κακού, το κέντρο.

Τρέμει ο δυστυχής και η μαϊμού του.
Άκουσε το προφητικό ραβδί του
(λόγια που σάλεψαν το νου του,
λόγια που σκόρπισαν ιχώρα)
στο χώμα να τα λέει —κούφια η ώρα—
πως τάχα ένα καντήλι
ίσως τον άλλο,
ή τον παράλλο
χρόνο θα του φέγγει
εκεί που ανθεί το ασφοδύλι.

Πως θάμπωσε η εξοχή ως ένα μίλι,
πως μάκρυνε η χώρα...

(13-5-1997)

ΦΡΙΞΟΥ ΤΖΙΟΒΑ

ΟΛΒΙΑ ΜΝΗΜΗ II

(σπουδή γραφής)

Στην Άρτεμη

από πρωίας μέχρι που παρδάινε
βάρδια στο τριζόνι, φτεροκοπούσε
δεκατίζοντας τ' αθέριστα χωράφια.
Τότε, στην κατοχή της χώρας μας
και στη μεγάλη πείνα, κόνεψε ο
Χριστός με τους δώδεκα Αποστό-
λους Του στον κάμπο της Δοβριάς.
Τον ευλόγησε και πλούσιον τα ελέη
του για τα πετεινά του ουρανού,
τα λαγουδάκια, τους ανθρώπους
και για όσα άλλα ζωντανά τρέφο-
νται με σπόρους.

Μια και έγινε λόγος για τα πα-
λιούρια, θα σας διηγηθώ για μιαν
επίμονη φήμη φορτωμένη μετα-
φυσικό μυστήριο που κυνηγούσε τα
παιδιά. Συνέβαινε όσες φορές έβλε-
παν τα νύχια των βάτων, μόνο του
συγκεκριμένου λειβαδιού, να πρή-
ζονται και να βάφονται άλικα.
Έλεγαν πως κατάρα βάραινε τον
τόπο και ξανάφερνε για λίγο στον
απάνω κόσμο το αίμα που ρούφη-
ξαν οι ρίζες τους το 1821 όταν ο
σουλτανικός στρατός κατάρφαζε
το τριτωμένο εκεί λεφούσι των
Γκέγκηδων του Αλήπασα, αυτό
που πρόσταξε ο κυρ-Αλέξης Νού-
τσος. Ηλιαχτίδα δεν έφτανε χαμη-
λά, στις ρίζες τους παντοτινά ημί-
φως. Όταν το φεγγάρι στη γέμισή
του αφηρημένο άγγιζε τα φύτρα
του κακού, εκείνα αγριεύονταν και
το αγκύλωναν. Καταματομένο πύ-
γαινε προς τη δύση και τότε λύκοι
ούρλιαζαν στους γύρα λόφους.

Και τι δεν είχε κατεβάσει η κού-
τρα της κάθε γριάς! Μιλούσαν στα
εγγόνια τους για τα κεμέρια των
σφαγμένων Γκέγκηδων. Τα φαντά-
ζονταν παραφουσκωμένα με ντού-
πιες και πεντόλιρα. Όλα πλιάτσικο
από τα Ζαγοροχώρια. Μιλούσαν
για φλοροκαπνισμένα τσαπράζια,
για ασχημόκουμπα και για όσα άλλα
κατέβαζε ο νους τους. Παραχωμέ-
να, τάχα, στα παλιούρια, χρόνο με
το χρόνο τα κοινούλωναν οι ρίζες
και τα φύλαγαν σαν δόντια μα-
ντρόσκυλων οι γλογκιές. Κλώθο-
νταν, κλώθονταν από στόμα σε
στόμα, χρόνο με το χρόνο η ιστο-
ρία, φούσκωνε η αζία του θη-
σαυρού και από μύθευμα κατάνη-
σε για τους ντόπιους γεγονός.
Αυτό κράτησε ως την ημέρα που η
μπουλντόξα ξεριζώσε τα παλιού-
ρια, ισοπέδωσε τους όχτους και
άλλαξε τη νεροσυρμή για χάρη του
αναδαμού, σβύνοντας τα παραμύ-
θι, σβύνοντας για πάντα και την
υδάτινη ομορφιά.

Το λειβάδι που σας ιστορώ, το
πλήρωσε κάποτε ένα παιδί δυο φο-
ρές με αυστηρή φυλάκιση μηνών.

Όμως, χαλάλι του το ξεπλήρωσε
πολλαπλάσια. Η πρώτη ήταν τη
χρονιά που βούλιαξαν από το πο-
λύ χιόνι αχυροκαλύβες και χαμό-
σπιτα στα χωριά μας. Πείνασαν
αποκλεισμένα ζωντανά και φτωχοί
άνθρωποι που δεν είχαν την πόρε-
ψη όλης της χρονιάς. Οι πρόεδροι
των χωριών εκλιπαρούσαν (εκείνη
την εποχή δεν απαιτούσαν από το
κράτος οι χωρικοί) τη Νομαρχία να
βοηθήσει, χάνονταν κόσμος, χάνο-
νταν το βιο τους. Μη διαθέτοντας
χιονοκαθαριστήρες και επειδή ο
αμαξιτός δρόμος τερμάτιζε τότε
στη Δοβριά, έδωσε εντολή ο νομάρ-
χης να ξεχιονίσουν, κάπου τρία χι-
λιόμετρα, με προσωπική εργασία
οι άντρες του χωριού. Ήθελαν δεν
ήθελαν —αλλιώς θα τους κυνηγού-
σε το ένταλμα του Δημότης Τα-
μείου— ξεκίνησαν την εργασία
από το μεσοχώρι όπου θα ξεφορ-
τώνονταν αυτοκίνητα στις αποθή-
κες των μαγαζιών. Από κει και με-
τά, με ζώα, με τις πλάτες, τέλος
πάντων όπως μπορούσε ο κάθε δι-
καιούχος θα κουβαλούσε τη μερίδα
του. Μπρος οι άντρες να ιδρωκο-
πούν, πίσω τους οι γαβριάδες κα-
ταμουσκαμένοι μα ευτυχείς. Κατά
το δειλινό έφτασαν κοντά στο λει-
βάδι. Οι άντρες εξουθενωμένοι,
σκυμμένοι στο έργο τους. Φκνάρι-
ζαν, φκνάριζαν τα χιόνια, βλαστη-
μώντας τον μηχανικό, τον πομπή,
τον πουλημένο. Για να μην κόψει
χωράφια προυχόντων χάραξε το
δρόμο όλο ζιγκ ζαγκ και δεν τε-
λευτεί... Οι άλλοι δεν πρόσεξαν
τα πουλιά. Στην άκρη του νερού
κατάλευκος κύκνος λικνίζονταν
πλάι σε αγριόχνη. Έσπαζαν γύρα
τους τον ασχημόκοιτο καθρέφτη με
ανάλαφρους επιπλήτους κύκλους
κι έδιναν απίθανη ομορφιά στο νε-
ρένιο θέαμα, στα βάτα που ο αντι-
κατοπτρισμός τους έσπαζε κι
αυτός από τον κυματισμό. Και
από ψηλά ο ήλιος που απομεινέ-
ρου να χαρίζει στα βουνά, στον κά-
μπο, στους γύρα λόφους μιαν απί-
θανη για την εποχή λάμψη που έδι-
νε την ψευδαίσθηση πως το χιόνι
έχανε την παγωνιά του. Πρώτη μέ-
ρα των Αλκυονίδων! Το παιδί ήταν
βέβαιο πως εκείνη την ώρα έβλεπε
το ασχημόκαπο του παραμυθιού
που έγινε πάγκαλος κύκνος και την
αγριόχνη να κουβαλάει ακόμα
στη ράχη της τον ανθρωπάκο Νιλς.
Ήταν τα πλάσματα που του έλεγε
και του ξανάλεγε την ιστορία τους
η μεγάλη ξαδέρφη κάποια βράδια
να τον γλυκάνει την ορφάνια και

τα είχε αγαπήσει. Καμιά για την
ταυτότητά τους αμφιβολία. Ήταν
που ήταν μούσκεμα και πια δε λο-
γάριζε τίποτα. Προχώρησε στα νε-
ρά να τα φτάσει. Αυτά κρατούσαν
σταθερά την ίδια απόσταση.
Μυριάδες ηλιαχτίδες σάιτεναι τα
μάτια του όπως τις αντανακλούσε
η νερένια επιφάνεια και το παγω-
μένο χιόνι. Αυτό το παιγνίδισμα
μεγάλωνε τη μαγεία της στιγμής.
Στην αρχή αισθανόταν το κρύο νε-
ρό να του σφίγγει τις κνήμες. Σε
λίγο τίποτα, έγιναν οι αρμοί του
ξύλινος και τότε άνοιξαν τα φτερά
τους τα εξωτικά πουλιά και χάθη-
καν με τον Νιλς μέσα σε πορφυρή
νέφωση. Απότομα κάτι φοβερό
σκοτεινίωσε το τοπίο, μα πρόκανε
να βγάλει κραυγή τρόμου που το
έσωσε από βέβαιο πνιγμό. Το βρά-
δυ ο πυρετός ξεπέρασε τους 40
βαθμούς. Πνευμονία γεωμάτευσαν
σωστά ο γιατρός μας με το γνάτιο
μάτι. Τότε περιμεναν στις εννιά ή
στις έντεκα μέρες αν ο άρρωστος
θα διάλεγε το μονοπάτι του θανά-
του ή της ζωής. Συχνά τινάζονταν
από το στρώμα και γρατσούνουσε
τοιχούς και τζάμια καλώντας κά-
ποια πουλιά και έναν Νιλς. Μυστή-
ριο για όλους το τι ήθελε. Μονάχα
η ξαδέρφη κάτι υποπτεύονταν, μα
δε μίλησε. Έτσι πέρασε σαράντα
μερόνυχτα περίπου, φυλακισμένο
στο πιο ζεστό δωμάτιο του σπιτιού
του. Πάνω στις σαράντα, ένα ηλιό-
λουστο απόγευμα της άνοιξης, πλά-
νταξε να βρεθεί ελεύθερο στο φως.
Μόλις η μάνα του φεύγοντας από
το σπίτι έκλεισε πίσω της τη βαριά
εξώπορτα, σκαρφάλωσε στο κατα-
κλόνιστο της μυγδαλιάς του. Ήταν
το ψηλότερο δέντρο του μαγαλά
μετα τις λεικές της εκκλησίας. Από
εκεί ψηλά, ανάμεσα στα μπουμπού-
κια της, μικρός Έρως, το εφτάχρο-
νο αγόρι με τη φουσκωμένη καρδιά
από ανεκλάλητη ευτυχία, έσπευσε
στο σύμπαν ευχαριστήρια ωσάννα.
Κουνιόνταν στο κλωνάρι μεθυσμέ-
νο από το φίλι της ζωής κι αιθά-
νονταν την ώρα να πλημυρίζει
το κορμί του, το ανάλαφρο όπως
του σπουρνίτη. Γι αυτό και δεν
έσπασε εντελώς το κλαδί να το
βρουν σκοτωμένο. Σκάλωσε το πό-
δι του σε διχάλα και μετεωρίζο-
νταν με το κεφάλι προς τα κάτω.
Το ξεσάλωσε η γρια γειτόνισσα με
κίνδυνο να τοκαστεί και αυτή, μα
δεν το μαρτύρησε στη μάνα. Και
το παιδί συνέχεια παρακαλούσε
την Παναγία, σταυροκοπούσε
όπως έκαναν οι μεγάλοι, να στείλει
στη φτώχεια της ένα μεγάλο καλό.
Να, ένα καινούριο κεφαλομάνηλο,
μα καλύτερο ένα σάλι να μην κρυώ-
νει. Και η κυρά η Παναγία εισά-
κουσε την παρακάληση. Εκεί που η

Συνέχεια στη 10η σελ.

Συνέχεια από την 10η σελ.

γριά έκοβε πουρνάρια για το φρούτο της, βρήκε φαμακωμένη αλεπού με φίνα, πυρόξανθη γούνα. Οι κλαυμομοίρες γειτόνισσες την καλοτύχιζαν που θα είχε λάδι και ρύζι στο τσουνάκι της ολοχρονής.

Η δεύτερη φυλάκισή του «κατ' οίκον», έγινε στην αρχή της εφηβείας του. Κράτησε και αυτή κάπου σαράντα μέρες. Πάλι το κακό έγινε στο Γουέμπλεϊ. Όπου, η μπάλα νικούσε το νόμο της βαρύτητας και πήγαινε στα ουράνια, χάνονταν στο γαλάζιο και χρυσάφι κατά ήλιου μεριά εκεί που έγερνε σέρνοντας μαζί του σαν ουρά χαταετού

ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

«Μια φωτογραφία μια ιστορία» της ποδοσφ. ομάδας «Αστέρας» Ασπραγγέλων (Δοβράς) που η πορεία της καλύπτει χρονική περίοδο 60 ετών.

Υπήρξε πρωταθλήτρια Ζαγοριού, αγωνίστηκε κατά καιρούς, εντός και εκτός «Γουέμπλεϊ», με ομάδες:

των Ιωαννίνων (Αβέρωφ 1940, σκορ 3-3), Παγωνίου, Κόνιτσας, Ζίτσας, Πρωτόπαπας, Ασφάκας, Πετσάλης, Καρυών κ.ά.

Αρκετοί ποδοσφαιριστές του έπαιξαν επάξια και σε ομάδες των Γιαννίνων, Άρτας, Ξάνθης.

Διακρίνονται τέσσερες περιόδοι ανανέωσης των παικτών του — όπως ακολουθούσαν, η μία την άλλη, οι γενιές των νέων του χωριού.

Η πρώτη 1930-40, η δεύτερη 1951-65, η τρίτη μέχρι το '75 και η τέταρτη μέχρι το '90. Η χρονολόγη-

τα θαυμαστικά «Ονού», μακριά και πιο ψηλά «Θεούλη μου σουτάρα!» Αυτά για τους χωριανούς τα γιορτινά δειλινά του καλοκαιριού που ξαπλωμένοι στο κομμένο χόρτο, μασώντας ηλιόσπορους, χειροκροτούσαν τα παιδιά τους που συνήθως νικούσαν τις ξένες ομάδες. Όνειρο τα εφηβικά κορμιά, όλο νεύρο τα πόδια τους σε αυτές γρήγορες κινήσεις ντρίπλας, επιζητώντας το χειροκρότημα και τον εξευτελισμό του αντίπαλου. Εκείνες τις θείες ώρες, ένα πράγμα μετρούσε και ανέβαζε στα ύψη τον

ση των περιόδων στο περίπου, εκτός της πρώτης. Στη φωτογραφία ποζάρουν πριν από αγώνα μερικοί της καλύπτει χρονική περίοδο 60 ετών.

Διακρίνονται όρθιοι από τα αριστερά οι: Κ. Τσαπάρης, Αν. Τζιόβας, Χρ. Φωτόπουλος, Γ. Καρβούνης, ση των περιόδων στο περίπου, εκτός της πρώτης. Στη φωτογραφία ποζάρουν πριν από αγώνα μερικοί της καλύπτει χρονική περίοδο 60 ετών.

Γρ. Βαραδίνης, Φρ. Τσολάκης και ημικαθιστοί οι αδερφοί Β. και Στ. Γκιζάς, Νικ. Τσαπάρης, Γαβρ. Παπαναστασίου, Κλ. Καρβούνης.

Προπολεμικά, είχε τόσα αγόρια το χωριό, που τα δειλινά του καλοκαιριού γέμιζαν το «Γουέμπλεϊ».

Απορούσαν και οι διερχόμενοι με τα λίγα αυτοκίνητα εκείνου του καιρού για το τόσο παιδομάνι.

Έπαιζαν διτερμα τρεις όμιλοι ξέχωρα κατά ηλικίες στο απέραντο λειβάδι, απέραντο πριν του καλλιεργήσουν μέγα μέρος το 1941.

ΟΛΒΙΑ ΜΝΗΜΗ II

εγωισμό του εφήβου, να βγάλει γκολ. Στη μπάντα τα λυμφοειδή, μαραζωμένα κορμιά των αριστούχων μαθητών, αυτών η ώρα αργεί. Τώρα είναι ο καιρός των ιδρωμένων αρματοδρομών που ορμούν αφηνιασμένοι, μεθυσμένοι, —πνίοχοι της εφηβείας τους— στο χωρίς τέρμα «τόρα», αυτή την ασύγκριτη ώρα που αόρατα πνευστά ανακρούουν τον ύμνο της υγείας και της χαράς.

Παίζανε, λοιπόν, ποδόσφαιρο στο λειβάδι που μόλις το είχαν θερίσει. Γλιστρούσαν τα παπούτσια των παιδιών, τα πέταξαν και άρχισαν οι τριπλές. Σε κάποια φάση αισθάνθηκε να το φαρμακώνει πόνο στη φτέρνα. Δεν ήταν τσίμπημα φιδιού. Ξάπλωσε ζητώντας βοήθεια. Τράβηξαν από τη σάρκα του γλογιά σε μέγεθος σακκοράφας. Έγινε μολυσμένη. Λέγεται πως στ' αγκάθια, όταν κάποια πουλιά δεν πεινούν, σουβλίζουν πάνω τους χρυσόμυγες και ακαθάρια να τα φάει αργότερα. Από τα πτώματα μολύνεται το αγκάθι και αλλίμονο σ' εκείνον που αγκυλωθεί και δεν απολυμάνει την πληγή με καυτό λάδι, κάτι που δεν έγινε στη φτέρνα του παιδιού. Κακοφόρησε κι έτσι έταιζε κοντού στην αυλή του σπιτιού του. Έχασε τότε μισό καλοκαίρι και ξέρετε τι σημαίνει για ένα παιδί —έστω και πρόσκαιρα απύπνο— ν' ακούει στο σοκάκι τ' αλαλητά των φίλων να ξεμεκραινουν. Πολύ αργότερα, στο γέγραμ της ζωής του, τα ξανάκουγε έρχοταν αντίλαλος από τα βάθη της στένας του χρόνου, εκείνου του μοναδικού καιρού.

Όμως αυτή η υποχρεωτική ανινησία του χάρισε άλλου είδους ευτυχία. Τότε συναντήθηκε με το «κάτι άλλο» που το οδήγησε πέραν του αιτού, του ορατού, σε άλλον κόσμο τρισεμίγστο, συμπαντικό. Η ξαδέφφη, πάντα αυτή η ξαδέφφη, του πρωτογνώρισε τα λαϊκά αναγνώσματα, θεία μετάληψη στάθηκε και φιλή ζωής για το παιδί. Ξεφυγώντας —δυο τρεις φορές γέμιζε με πετρέλαιο τη λάμπα— ακολουθούσε σε λεωφόρους και σε μέγαρο του Παρισιού τον φαντομά. Τα καυτά μεσημέρια αναστενάξε από έντονη ρομαντική διάθεση πάνω από τις σελίδες της «Γέφυρας των στεναγμών» ή των «Μυστικών του Βοσπόρου».

Δυο δέντρα, όλα και όλα, είχε το λειβάδι στις άκρες του, μακριά το ένα από τ' άλλο, δοσμένα στη φυτική μοναξιά τους. Γκορτζιά θαλερή το μικρό, σχεδόν στείρα από καρπούς. Το κατακαλόκαιρο που η

ζέστα σκάει και τζιτζικα, οι θεμστάδες, για να μην πίνουν νερό, ζεστό σαν κατούρι, κρεμούν τα βουτσέλια στα κλωνάρια της κάτω από τον ευφραντικό ισίο. Εκεί και τα σασκούλια με το ξυνογάλα και το ψωμοτύρι τους που το ταμπουρίνι, ενώ στο ισόγειο υπήρχαν ακόμα αποθηκευτικοί χώροι κι ένα τεταμένο γράφι με καμάρες όπου σε γιορτή, γινόταν το γλέντι από χερμανούς.

Ο καταρράκτης αυτού του ναού ήταν το πιο πλούσιο και το περισσότερο διακοσμημένο. Τέμπλο μοναδικό, μήκους του μοναχικού δέντρου κοντά στον αμαξόδρομο. Έτσι φορτωμένο έμοιαζε τροχόσπιτο τσιγγάνων με πραγματείες.

Το άλλο δέντρο, α το άλλο δέντρο, το ιαματικό! Προς τη ρίζα του είχε κονφάλα σαν λεκάνη που συγκέντρωνε αρκετό βρόχινο νερό, γατρικό για τα σπυριά. Αγάπη και κορίτσια ποιο θα πρωταλάνει το πρόσωπο να φύγουν τα μπιμπικια της εφηβείας που το ασχημίζουν.

Παχύ το χόμα, όσο και να έσκαβες όλο χόμα συναντούσες.

Εκεί ο φράξος, φράξος ήταν το δέντρο, θα βρήκε νερό και είχε νερό. Ενώ έτρεχε σε όλο τον χώρο, καθώς πηγαίνουμε για το Ζαγόρι. Ο υπαρχόμενος πρόθεμος και ανεβάρετος, μας καλοδέχεται. Πολλές φορές, όπως είπα, πέρασα και σταμάτησα εδώ, αλλά τίποτε δεν έβρισκα που δρόμο για να βάλουμε βενζίνη στο αυτοκίνητό μας.

Ενώ έτρεχε σε όλο τον χώρο, καθώς πηγαίνουμε για το Ζαγόρι. Ο υπαρχόμενος πρόθεμος και ανεβάρετος, μας καλοδέχεται. Πολλές φορές, όπως είπα, πέρασα και σταμάτησα εδώ, αλλά τίποτε δεν έβρισκα που δρόμο για να βάλουμε βενζίνη στο αυτοκίνητό μας.

Ενώ έτρεχε σε όλο τον χώρο, καθώς πηγαίνουμε για το Ζαγόρι. Ο υπαρχόμενος πρόθεμος και ανεβάρετος, μας καλοδέχεται. Πολλές φορές, όπως είπα, πέρασα και σταμάτησα εδώ, αλλά τίποτε δεν έβρισκα που δρόμο για να βάλουμε βενζίνη στο αυτοκίνητό μας.

Ενώ έτρεχε σε όλο τον χώρο, καθώς πηγαίνουμε για το Ζαγόρι. Ο υπαρχόμενος πρόθεμος και ανεβάρετος, μας καλοδέχεται. Πολλές φορές, όπως είπα, πέρασα και σταμάτησα εδώ, αλλά τίποτε δεν έβρισκα που δρόμο για να βάλουμε βενζίνη στο αυτοκίνητό μας.

Ενώ έτρεχε σε όλο τον χώρο, καθώς πηγαίνουμε για το Ζαγόρι. Ο υπαρχόμενος πρόθεμος και ανεβάρετος, μας καλοδέχεται. Πολλές φορές, όπως είπα, πέρασα και σταμάτησα εδώ, αλλά τίποτε δεν έβρισκα που δρόμο για να βάλουμε βενζίνη στο αυτοκίνητό μας.

Ενώ έτρεχε σε όλο τον χώρο, καθώς πηγαίνουμε για το Ζαγόρι. Ο υπαρχόμενος πρόθεμος και ανεβάρετος, μας καλοδέχεται. Πολλές φορές, όπως είπα, πέρασα και σταμάτησα εδώ, αλλά τίποτε δεν έβρισκα που δρόμο για να βάλουμε βενζίνη στο αυτοκίνητό μας.

Ενώ έτρεχε σε όλο τον χώρο, καθώς πηγαίνουμε για το Ζαγόρι. Ο υπαρχόμενος πρόθεμος και ανεβάρετος, μας καλοδέχεται. Πολλές φορές, όπως είπα, πέρασα και σταμάτησα εδώ, αλλά τίποτε δεν έβρισκα που δρόμο για να βάλουμε βενζίνη στο αυτοκίνητό μας.

Ενώ έτρεχε σε όλο τον χώρο, καθώς πηγαίνουμε για το Ζαγόρι. Ο υπαρχόμενος πρόθεμος και ανεβάρετος, μας καλοδέχεται. Πολλές φορές, όπως είπα, πέρασα και σταμάτησα εδώ, αλλά τίποτε δεν έβρισκα που δρόμο για να βάλουμε βενζίνη στο αυτοκίνητό μας.

Ενώ έτρεχε σε όλο τον χώρο, καθώς πηγαίνουμε για το Ζαγόρι. Ο υπαρχόμενος πρόθεμος και ανεβάρετος, μας καλοδέχεται. Πολλές φορές, όπως είπα, πέρασα και σταμάτησα εδώ, αλλά τίποτε δεν έβρισκα που δρόμο για να βάλουμε βενζίνη στο αυτοκίνητό μας.

Ενώ έτρεχε σε όλο τον χώρο, καθώς πηγαίνουμε για το Ζαγόρι. Ο υπαρχόμενος πρόθεμος και ανεβάρετος, μας καλοδέχεται. Πολλές φορές, όπως είπα, πέρασα και σταμάτησα εδώ, αλλά τίποτε δεν έβρισκα που δρόμο για να βάλουμε βενζίνη στο αυτοκίνητό μας.

ΦΡΙΕΣ ΤΖΙΟΒΑΣ

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΟΒΡΑΣ (Ασπραγγέλοι)

ρίσσια τέχνη τα αναλόγια των ψαλτών, ο άμβωνας, τα στασίδια, τα παγκάρι των επιτρόπων, η σκάλα (στο πίσω μέρος) και τα κάγκελα του γυναικωνίτη, το εικονοστάσι της Παναγίας και όλα τα υπόλοιπα εκκλησιαστικά είδη όπως: χρυσόδετα ευαγγέλια - ευχολόγια - εορτολόγια, τα εφτά τον αριθμό ασημένια θυμιάτα, τα χρυσόκέντητα άμφια με τις ασημοστόλιτες πόρπες τους, το Άγιο Διοσκοπότηρο, ο ασημένιος σταυρός με τις πολλές ανάγλυφες παραστάσεις — και τόσα-τόσα άλλα μαρτυρούσαν το μεράκι και την αγάπη των χωριανών για τον πλούτο αυτού του ναού.

Αυτόν λοιπόν το ναό —που εμείς οι νεότεροι δεν είχαμε την τύχη να γνωρίσουμε— (και όλα αναφέρω προερχόμενα από μαρτυρίες μεγαλύτερων), τον σεβάστηκε ο βάρβαρος και αλλόθρησκος Τούρκος κατακτητής και δεν τον άγγιξε

ποτέ. Έλαχε όμως, στις 15 Ιουλίου του 1943, ένας άλλος. Χριστιανικός και «πο-

Από το εσωτερικό της Εκκλησίας

λιτισμένος» κατακτητής να περάσει και να δείξει το «μεγαλείο» του πολιτισμού του, λεηλατώντας τον στο πέρασμά του και φεύγοντας ν' αφήσει πίσω του στάχτες, ερείπια κι αποκαΐδια.

Κι αυτό γιατί, οι Ναζί, θέλοντας να εκδιχθούν τους χωριανούς και περιοίκους (που σαν πατριώτες σήκωσαν το ανδστήμα τους και με τα λιανοτούφεκα, τις ανατινάξεις γεφυριών του δρόμου Καλπάς-Γιάννενα και άλλες αντιστασιακές ενέργειες τους πολέμησαν), βγήκαν πάνοπλοι στο χωριό, το οποίο από το φόβο των αντιπάλων είχε εγκαταλειφθεί από τους χωριανούς, το λεηλάτησαν φοντώνοντας 40 υποζύγια με λάφυρα (πλάτανο και ατοχωρώντας το παρέδωσαν στις φλόγες αφήνοντας πίσω τους και τρεις νεκρούς. (Από τα αρχεία που διατηρούσαν σώζονται φωτογραφίες λίγες ώρες ή την επόμενη μέρα του ολοκαυτώματος οι οποίες προβλήθηκαν σε επεισόδιο σειράς ντοκιμαντέρ της ΕΤ1 με τίτλο «Εθνική Αντίσταση 40-44» τον Γενάρη του '95). Το χωριό καταστράφηκε εντελώς. Λίγα σπίτια και η δεύτερη εκκλησία έμειναν όρθια. Οι χωριανοί επέστρεψαν από τα Ριζάνια όπου είχαν καταφύγει κι ασ' τα συντρίμια και τις στάχτες ξανάχτισαν πολλά ασ' τα κατεστραμμένα σπίτια. Τον Άγιο Νικόλαο ούτε που τον σκέφτηκαν μιας και σόθηκε η δεύτερη εκκλησία, αυτή της Παναγίας στον Κάτω Μαχαλά.

Κάποιοι όμως «αρουραίοι» τις νύχτες γυροφύρασαν στα χαλάσματα και «σήκωσαν» ότι είχε απομείνει.

Από τους «πάλαι ποτέ κρατούντες» του χωριού δεν έγινε το παραμικρό για την στοιχειώδη συντήρηση των τοίχων και τον καθαρισμό του. Κάτι που είχε σαν αποτέλεσμα να μετατραπεί σε σκουπίδι από ασυνείδητους «γείτονες» και σε ζουγκλά από βάτα - κισσούς και τσουνιές.

Στα 1980-81 έγινε μια προσπάθεια από νέους του χωριού να καθαριστεί. Λίγα πράγματα όμως.

Στα 1986 μια δεύτερη προσπάθεια από φοιτητές του Πολυτεχνείου και του Πανεπιστημίου Αθηνών, σε συνεργασία με το Κέντρο Ερευνών Ζαγοριού και την κοινότητα έφερε στο φως ένα μικρό τμή-

μα του πατεδού. Στο τμήμα αυτό βρέθηκε και η πλάκα που έφερε ανάγλυφα έναν δικέφαλο αετό (σύμβολο της Ορθοδοξίας και του Βυζαντίου).

Δέκα χρόνια μετά και συγκεκριμένα το περασμένο καλοκαίρι το θέμα γύρω από την εκκλησία του Αγίου Νικολάου ξανασυζητήθηκε.

Έτσι στις αρχές αυτής της χρονιάς και με πρωτοβουλία του Δ.Σ. του Εκπολιτιστικού Συλλόγου πάρθηκε η απόφαση να καθαριστεί το εσωτερικό της εκκλησίας όπως επίσης και ο γύρω χώρος που την περιβάλλει.

Μέλη του κοινοτικού συμβουλίου, μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου — της εκκλησιαστικής επιτροπής και λιγοστοί χωριανοί (παρά το πάνδημο προσκλητήριο) ξεκίνησαν και σε έξι Σαββατοκύριακα (γιατί τότε μαζευόμαστε στο χωριό) ολόκληρη η εκκλησία εσωτερικά καθαρίστηκε και βγήκαν στην επιφάνεια τ' απομεινάρια ενός έργου τέχνης, με τη μορφή μνημείου πλέον.

Βρέθηκαν λιγοστά και σχεδόν κατεστραμμένα κομμάτια, από πόρπες αμφίων, θυμιάτων, καντηλιών και τμήματα από τα μοναχάκια τα οποία θα εκτίθενται στην νέα αίθουσα του Συλλόγου.

Στη συνέχεια πετάχτηκαν όλα σχεδόν τα μπάγια γύρω από το ναό.

Το πρώτο μέρος ολοκληρώθηκε.

Στόχος και σκέψη μας είναι κατά δεύτερο να συγκεντρώσουμε χρήματα ώστε να κατασκευάσουμε ένα υπόστεγο πάνω από την κεντρική είσοδο του ναού (η οποία σωζεται και είναι μοναδική) και στη συνέχεια να συντηρήσουμε τους τοίχους για να μην πέσουν. Σιγά-σιγά κι ανάλογα με τα οικονομικά μας να προχωρήσουμε σε σταδιακή αναστήλωση του ναού. (Χρειάζονται χωριανοί με μεγάλη αγάπη για το χωριό, οικονομικές ενισχύσεις με τη μορφή δωρεών και οδμή για να πραγματοποιηθεί στις επόμενες δεκαετίες αυτό το όνειρο).

Απευθυνόμαστε στους χωριανούς και φίλους —όπου κι αν βρίσκονται— αν θέλουν να βοηθήσουν να επικοινωνήσουν με την κοινότητα (τηλ. 0653-61333), τον εκπαιδευτικό σύλλογο ή την εκκλησιαστική επιτροπή.

Επίσης για τον σκοπό αυτό ο σύλλογος διαθέτει λογαριασμό στην Εθνική Τράπεζα με αριθμό 261480035/49.

Ευχαριστώ το «Ζαγόρι μας» για τη φιλοξενία.

Κώστας Γρ. Καρβούνης
Τεχνικός Ορθοπαιδικός
Αντιπρόεδρος Κοινότητας
Ασπραγγέλων

Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου

ΟΙ «ΞΕΝΟΙ»

Στο «Ζαγόρι» μας, αριθ. φύλ. 229, Μάιος 1997, σελίδα 6, ο αγαπητός μας Βύρωνας Βαρτζώκας, γράφει επί λέξει... «Ο κίνδυνος να χάσει το κάθε χωριό την προσωπικότητά του, δεν προέρχεται από τη συνένωση των Κοινοτήτων του Ζαγορίου, αλλά από το δικό μας, λιγότερο και από την εισβολή των «ξένων», δηλαδή ανθρώπων με διαφορετική νοοτροπία και κουλτούρα και προπάντων χωρίς κανένα ψυχικό δεσμό με τον τόπο, που αγοράζουν τα σπίτια που εμείς ξεπουλάμε και δημιουργούν επιχειρήσεις (τουριστικές) εκμεταλλευόμενοι για το δικό τους όφελος το μόνο πόρο που μας απομένει...».

Ναι αγαπητέ Βύρωνε, αφού εμείς φεύγουμε και εγκαταλείπουμε τον πονεμένο κι αγαπημένο μας τόπο, δε θάρθουν άλλοι να τον συντηρήσουν και να τον αναπλάσουν; Εί-ναι ή δεν είναι αυτό μια ανανεωτική προσπάθεια για να διατηρήσουμε ό,τι έμεινε ακόμη όρθιο;

Αυτούς τους «ξένους», πρέπει να τους αγκαλιάσουμε εμείς, γιατί αυτοί διαθέτουν χρόνο και χρήμα και το επενδύουν στον τόπο μας, αρκεί να τους πούμε, πως ακριβώς ήταν τα παλιά χρόνια και πως και τώρα θέλουμε να τα διατηρήσουμε, να τους συμβουλευόμαστε και να

Αναγκαία διευκρίνιση

Στο φύλλο αρ. 229/Μαΐου '97 το «Ζ» μας σελ. 11, αναδημοσιεύτηκε κείμενο, υπό στοιχεία «Σ.Σ.», που δημοσιεύτηκε αρχικά στην εφημερίδα (αρ. φύλλου 18) της Ενώσεως Ζαγορισιών Αθηνών «Τα Ζαγορισιανά Νέα» και αποτελούσε σχόλιο σε εκπομπή της ΕΤ2/1.12.96 που αναφερόταν σε εκδήλωση του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορισιών που έγινε στις 13/8/96 στο Μονοδένδρι και σχετιζόταν με το «Ζαγορίσιο γάμο».

Επειδή, χρόνια τώρα, συνεργάζομαι με το «Ζ» μας με τα αυτά στοιχεία «Σ.Σ.» και για να διασκεδαστεί κά-θε παρανόηση ή τυχόν παρεξήγηση σε σχέση με το παραπάνω κείμενο, διευκρινίζω ότι δεν έχω καμία σχέση μ' αυτό. Πρόκειται για απλή σύμπτωση στοιχείων. Δεν είχα άλλωστε την ευκαιρία να δω τη σχολιαζόμενη εκδήλωση.

Στ. Σκυλιώτης (Σ.Σ.)

Νέα από τον τόπο μας

τους αφομοιώσουμε. Αυτό είναι το χρέος μας.

Αυτοί έχουν τη θέληση και τους πόρους, εμείς τη δύναμη της παράδοσης και την πείρα. Δίχως τους «ξένους» τα χωριά μας θα ερημώσουν τελείως. Άλλωστε τόσους και τόσους σπουδαίους επιχειρηματίες Ζαγορισίους έχουμε (λέω έχουμε γιατί κι εγώ Ζαγορίσιος είμαι), γιατί να πάνε αλλού να επενδύσουν κι όχι στα χωριά μας; Εδώ ας αγωνισθούν σ' αυτό τον τόπο.

Υπάρχει πεδίο δράσης για όλους, αρκεί να υπάρξει δημιουργική φαν-

τασία για πρόοδο και ανάπτυξη.

Δυστυχώς όμως έχω παρατηρήσει, πως σε κάθε χωριό, δύο ή τρία άτομα, εκτιμώντας διαφορετικά τα πράγματα ή ακόμα βάζοντας πάνω απ' όλα τα ατομικά τους μικροσυμφέροντα κι αδιαφορώντας γενικά για τον τόπο μας, αποκαρδιώνουν τους νέους που θέλουν ν' αναπτύξουν κάτι καινούργιο, σεβόμενοι το περιβάλλον και την παράδοση μ' ένα πραγματικό πάντρεμα αυτών των δύο.

Πολλές φορές πηγαίνοντας σ' ένα χωριό, βλέπουμε ερειπωμένα ή

γκρεμισμένα σπίτια γιατί αυτοί Αφού εμείς τ' αφήνουμε και δημιουργούμε συνεταιριστικό σωματ. π.χ. στην «Αλεπότρυπα» της Αττικής γιατί να μην έρθουν «ξένοι» ν' αναπτύξουν τον τόπο μας; Είναι κακό αυτό ή ευλογία και τύχη αυτή; Όλα λοιπόν από μας εξαρτώνται κι όλοι μας είμαστε υπεύθυνοι για ό,τι συντελείται γύρω μας. Πιστεύουμε ότι πρέπει τους νέους να τους ενθαρρύνουμε, για να προχωρήσουν και να προσαρμοστούν στον τόπο μας. Αυτοί άλλωστε δεν προσαρμόσονται, θ' αποτύχουν και κανένας επενδυτής-επιχειρηματίας δεν επενδύει για να χάσει.

Χαρά μας λοιπόν να δοκιμάσουν αυτοί τους νέους, «ξένους», να προσδεθούν, να προσαρμοστούν στον τόπο μας κι εμείς όλοι να δοκιμάσουμε καλότερες μέρες.

Σωκράτης Μιχ. Οικονομίου

Προβλήματα των χωριών μας

Η ΔΕΗ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΚΑΖΕΙ ΝΑ ΚΟΙΜΟΥΝΤΑΙ ΑΠ' ΤΙΣ 12!...

Κύριε Διευθυντά,

Για δεύτερο συνεχόμενο Πάσχα οι κάτοικοι —και οι ξένοι φιλοξενούμενοι— των Κήπων Ζαγορίου γιόρτασαν την Ανάσταση του Κυρίου στο σκοτάδι!! Ναι, γιόρτασαν χωρίς φως, χωρίς στην ...ιδιαιτέρη μέριμνα (!) της ΔΕΗ. Η οποία με υπέμετρο θράσος απαντά, δια του υπευθύνου της, στην αγωνία των κατοίκων: «υπάρχει μεγάλο φορτίο». Γιαυτό και ...μοίρασε το φως στους κατοίκους;

Τη μισή μέρα οι ...τυχεροί και μετά ...βαθύ σκοτάδι! Μετά την 12η νυχτερινή όλοι για... ύπνο. Έτσι ...διέταξε η ΔΕΗ, αφού διέκρινε, σε όλο το χωριό την παροχή ρεύματος!

Και βαδίζουμε ολοταχώς προς το 2000... Είναι σοβαρές αυτές οι δικαιολογίες κύριε της ΔΕΗ; Δεν πρέπει κατά τον υπολογισμό του φορτίου να λαμβάνεται υπ' όψη ο μέγιστος αριθμός λειτουργίας των νοικοκυριών, συν το ποσοστό ασφαλείας; Μάλλον κάτι άλλο συμβαίνει: Αδιαφορία των υπευθύνων και ότι ήθελε προκύψει!

Όχι κύριε υπεύθυνη. Δεν έχετε κανένα δικαίωμα να οπισθοδρομείτε τη ζωή των κατοίκων της υπαίθρου. Οι ίδιοι σας απαγορεύουν να βάζουν φρένο στον ανερχόμενο τουρισμό της περιοχής.

Οι κάτοικοι περιμένουν να λάβετε, εδώ και τώρα, αποτελεσματικά μέτρα.

Απορρίπτουν τις αστήρικτες δικαιολογίες και καλούν τη Διοίκηση της ΔΕΗ να παρέμβει. Φτάνει πια.

Με εκτίμηση

Γιάννης Δ. Τσεκούρας
Ζαγορισίος

Η ΒΛΑΒΗ ΤΗΣ ΔΕΗ ΣΤΟΥΣ ΚΗΠΟΥΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σχετικά με διαμαρτυρία αναγνώστη σας από τους Κήπους Ζαγορίου που δημοσιεύσατε στην εφημερίδα σας στις 1.5.97 σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Ορισμένες μέρες του έτους και κυρίως παραμονές μεγάλων εορτών είναι δυνατόν να εμφανισθεί υπερβολικά αυξημένο φορτίο σε τμήματα του δικτύου μας σε μικρούς οικισμούς. Το σπάνιο αυτό φαινόμενο είναι τυχαίο και οφείλεται στην ταυτόχρονη χρήση οικιακών συσκευών κυρίως από εποχιακούς καταναλωτές.

2. Η ΔΕΗ, όπως και όλες οι Επιχειρήσεις Ηλεκτρι-

σμού στον κόσμο, δεν είναι δυνατόν να κατασκευάζει τα δίκτυά της έτσι, ώστε να καλύπτουν τέτοια φαινόμενα και να επιβαρύνει τους πελάτες της για να διατηρεί δίκτυα που θα χρησιμοποιηθούν μια φορά στη δεκαετία.

3. Ανεξάρτητα από τα παραπάνω, κάθε τέτοια περίπτωση και ιδιαίτερα όταν επαναλαμβάνεται, εξετάζεται από την υπηρεσία μας, όπως θα εξετασθεί και η περίπτωση του αναγνώστη σας.

Όμως η επιστολή του κ. Τσεκούρα μας αδικεί. Η υπηρεσία μας καθόλου δεν αδιαφόρησε.

Αντίθετα, τεχνικός της υπάλληλος έμεινε επί ώρες ώρες στους Κήπους για την αντιμετώπιση του φαινομένου, αλλά και έστειλε συνεργείο της στις 12.30 π.μ. μεσάνυχτα να αντικαταστήσει τον μετασχηματιστή, ο οποίος έπαθε βλάβη εξ αιτίας του αυξημένου φορτίου.

Σ. Συρμακέσης

Διευθυντής Περιοχής Ιωαννίνων

ΟΙ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΡΕΥΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Κύριε Διευθυντά,

Η ΔΕΗ με την απάντησή της (7.5.97) παραδέχεται —κι αυτόπρος τιμήν της— ότι φέρει την αποκλειστική ευθύνη για τις παρατηρούμενες διακοπές του ρεύματος στην περιοχή μας, λόγω αυξημένου φορτίου, από εποχικούς καταναλωτές. Έχει συνεπώς την υποχρέωση να κάνει τις προβλέψεις της —κι εδώ είναι η σοβαρή παράλειψη της αρμόδιας υπηρεσίας— για την κάλυψη των αναγκών κατά τις περιόδους αυξημένου φορτίου. Μπορεί, κύριοι αρμόδιοι να υπάξει τον ισχυρισμό και κίνηση όταν η ΔΕΗ μας φέρνει... τμήμα χρόνια πίσω;

Πρέπει να σημειωθεί ότι υπήρξε και τραυματισμός επισκέπτριας εξ αιτίας των διακοπών του ηλεκτρικού ρεύματος.

Συνεπώς, ουδέν αδικήσαμε με την επιστολή μας. Άλλωστε, δεν ήταν ούτε είναι στις προθέσεις μας. Σοβαρώναμε πάντως, με ικανοποίηση ότι η ΔΕΗ θα εξετάσει και την περίπτωση των Κήπων Ζαγορίου, νοσηρότητα η οποία παρουσιάζει —όπως όλη η περιοχή του Ζαγορίου— ιδιαίτερο τουριστικό ενδιαφέρον.

Με τιμή

Γιάννης Τσεκούρας

Ζαγορισίος

Κοινωνικά

Θάνατοι

—Στις 20.5.97 πέθανε και τάφηκε στο χωριό μας η Αγγελική Γεωργίου, ετών 95.

ΛΟΓΟ ΠΕΛΙΝΑ

Θάνατοι

—Στις 25 Μαΐου πέθανε στα Ιωάννινα και κηδεύτηκε στο χωριό μας η κατ'επάγγελματά της κα Ευσταθία Ζαγορίση σε ηλικία 90 ετών.

Στους οικείους της θέμα συλλυπητήρια

ΚΗΠΟΙ

Θάνατοι

—Πέθανε σε ηλικία 71 ετών ο κ. Παναγιώτης Κατσαρός και κηδεύτηκε στην πατρίδα, παρουσία πλήθους συγγενών και φίλων στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου.

Ο καλός υπήρξε αγαπητός σε όλους, ήταν πρόος, φιλήσυχος και πολύ οικογενειάρχης. Στην γυναίκα του, στα παιδιά

τολογία

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΤΣΑΜΗΣ

Την πρώτη Μαΐου 1997, απεβίωσε σε ηλικία 49 ετών στο Νοσοκομείο Ρίου ο κ. Λεωνίδας Τσάμης, από το χωριό Κρυόβρυση Νοτίου Ζαγορίου, καθηγητής Μαθηματικών, ο οποίος υπηρετούσε εξ αρχής σε Γυμνάσια Μεσολογγίου.

Ήταν έγγαμος με τη νηπιαγωγό Σοφία Μονάχου, από το Ελατοχώρι Ανατολ. Ζαγορίου, η οποία υπηρέτησε στην ίδια περιοχή και με την οποία έχει δύο θυγατέρες, την Ελεονώρα, ετών 22, φοιτήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών και την Ευγενία, ετών 20, φοιτήτρια ΤΕΙ Πειραιά.

Η ηλικία του έγινε στα Ιωάννινα στον Ιερό Ναό Νεομάρτυρος Γεωργίου Παγγών και ενταφιάστηκε στο Νεκροταφείο Περιβλεπτού.

Την κηδεία του παρακολούθησε πολύς κόσμος από τα δύο χωριά (Κρυόβρυση και Ελατοχώρι), διάφοροι φίλοι, γνωστοί και συνάδελφοί του, καθώς και εκπαιδευτικοί της ΕΛΜΕ Μεσολογγίου, της οποίας ήταν Πρόεδρος ο θάνατος τα τελευταία χρόνια.

Αναγνωρίστηκαν ψηφίσματα και εκφωνήθηκαν επιταχύνει λόγοι εκ μέρους του χωριού και εκ μέρους της ΕΛΜΕ Μεσολογγίου. Ο κ. Τσάμης εκφράζει θερμά συλλυπητήρια στην οικογένεια του μετα-θνήσκοντος και σ' όλους τους οικείους του.

Ο επιταχύνει που εκφωνήθηκε εκ μέρους του χωριού του, από τον συγγενικό και συνεργάτη της εφημερίδας μας, Χρήστο Γαμπρίτσο, έχει ως ακολούθως:

«Το λουλούδι, από το περιβόλι του χωριού μας, μαράθηκε. Ένα στέφει, από τον Κρυόβρυσητικό σφυρο, έβρησε. Ένα από τα καλύτερα παιδιά του χωριού μας χάθηκε πρόωρα και ο χαμός του είναι σε όλους μας μεγάλη συγκίνηση και θλίψη.

Πολύ μεγάλη είναι η συγκίνηση και θλίψη της σύζυγου του και των παιδιών του και αδελφών του, του πεθερού και της πεθεράς και όλων των συγγενών και φίλων, όμως μεγαλύτερη είναι η θλίψη και οδύνη του πονεμένου και κα-λόμενου από την κακή μοίρα άτυχου πατέρα του, που τώρα έχασε και τον αγαπημένο μας Λεωνίδα.

Είπαμε οι χωριανοί σου δεν θα ξεχάσουμε την καιλωσυνάτη καρδιά σου, το πρόσωπό σου και την καλή συμπεριφορά σου.

Είπαμε σε όλους μας καλό φίλο, καλός σύζυγος, στοργικός πατέρας, καλός παππούς, καλός φίλος, καλός συγγενής.

Ο γάμος έδειξε κάποιον εκτίμητο για σένα, διότι διάλεξε την καλύτερη ημέρα να σε πάρει. Τη λουλουδιασμένη και ευνοδιασμένη πρωτομαγιά.

Είπαμε σε όλους μας καλό φίλο, καλός σύζυγος, στοργικός πατέρας, καλός παππούς, καλός φίλος, καλός συγγενής.

Είπαμε σε όλους μας καλό φίλο, καλός σύζυγος, στοργικός πατέρας, καλός παππούς, καλός φίλος, καλός συγγενής.

Είπαμε σε όλους μας καλό φίλο, καλός σύζυγος, στοργικός πατέρας, καλός παππούς, καλός φίλος, καλός συγγενής.

Είπαμε σε όλους μας καλό φίλο, καλός σύζυγος, στοργικός πατέρας, καλός παππούς, καλός φίλος, καλός συγγενής.

Είπαμε σε όλους μας καλό φίλο, καλός σύζυγος, στοργικός πατέρας, καλός παππούς, καλός φίλος, καλός συγγενής.

Είπαμε σε όλους μας καλό φίλο, καλός σύζυγος, στοργικός πατέρας, καλός παππούς, καλός φίλος, καλός συγγενής.

Είπαμε σε όλους μας καλό φίλο, καλός σύζυγος, στοργικός πατέρας, καλός παππούς, καλός φίλος, καλός συγγενής.

Είπαμε σε όλους μας καλό φίλο, καλός σύζυγος, στοργικός πατέρας, καλός παππούς, καλός φίλος, καλός συγγενής.

Είπαμε σε όλους μας καλό φίλο, καλός σύζυγος, στοργικός πατέρας, καλός παππούς, καλός φίλος, καλός συγγενής.

Είπαμε σε όλους μας καλό φίλο, καλός σύζυγος, στοργικός πατέρας, καλός παππούς, καλός φίλος, καλός συγγενής.

Είπαμε σε όλους μας καλό φίλο, καλός σύζυγος, στοργικός πατέρας, καλός παππούς, καλός φίλος, καλός συγγενής.

Είπαμε σε όλους μας καλό φίλο, καλός σύζυγος, στοργικός πατέρας, καλός παππούς, καλός φίλος, καλός συγγενής.

νής μας Ελένης Βακολίδη εκπαιδευτικού.

Τα στέφανα αντάλλαξε ο δικηγόρος Χρήστος Σπανός.

Ο ανθοστόλιτος χώρος της εκκλησίας πλημμύρισε από κόσμο, συγγενείς, φίλους και γνωστούς, που πήγαν να καμαρώσουν τους νεο-νυμφους, που σε όλη τη διάρκεια του μυστηρίου η χαρά και η ευτυχία έλαμπε στα πρόσωπά τους.

Το βράδυ ακολούθησε δεξίωση στο κοσμικό κέντρο «Λιθαρίτσια» όπου παραβρέθηκαν πάνω από πεντακόσια άτομα. Η ορχήστρα του κέντρου συντρόφευε αδιάκοπα τη χαρά και την ευθυμία των προσκεκλημένων, όπου με τραγούδια και χορούς διασκέδασαν με την ψυχή τους.

Χίλιες ευχές στο ταιριαστό ζευγάρι για υγεία, χαρά και ευτυχία.

Θ. Σ.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Θάνατοι

Σε βαθεία θλίψη βύθισε το χωριό μας κι όλους τους απόδημους Σκα-

μνελίτες, ο αδόκητος θάνατος του συγχωριανού μας Χαράλαμπου Τζιάσιου.

Για πολλά χρόνια υπηρέτησε με άκρα ευσυνειδησία και αφοσίωση την Κοινότητα και την Εκκλησία.

Ο θάνατός του αφήνει κενό δυσαναπλήρωτο.

Το Δ. Συμβούλιο του ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΚΑΜΝΕΛΙΩΤΩΝ εκφράζει στη γυναίκα του, τα παιδιά του και στ' αδέρφια του τα πιο θερμά συλλυπητήρια.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΣΚΑΜΝΕΛΙΩΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

Ευχαριστήριο

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους συμπαραστάθηκαν στο βαρύτατο πένθος μας, για την απώλεια του πολυαγαπημένου μας συζύγου και πατέρα Χαράλαμπου Τηλ. Τζιάσιου.

Η σύζυγος: Παναγούλα Τζιάσιου, τα παιδιά του: Χρήστος και Αντώνης Τζιάσιος

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΕΣ

ΝΙΚΟΣ Κ. ΠΑΝΤΙΣΗΣ (1907-1997)

Ο Νίκος Κ. Παντίσης γεννήθηκε στο Βουρσοχώρι το 1907. Στα εννέα του χρόνια έχασε και τους δύο γονείς του. Από τότε μπήκε στον αγώνα και στη βιοπάλη. Έτσι από μικρό παιδί σμίλεψε την προσωπικότητά του με τα πιο αιχμηρά εργαλεία, την σφραγίδα και την φτώχεια.

Με σκληρή καταβολή προσπάθειας, αξιοποίησε τον πλούσιο δυναμισμό του, την ενεργητικότητα και την έξοχη πνευματικότητά του που τον εχάρισε η «σφραγίδα της διαρεάς» και ο εσωτερικός δαίμονας ήταν η φωνή του για τα γράμματα.

Τελείωσε με άριστα το Γυμνάσιο και το Λύκειο. Η ακατανίκητη επιθυμία του όμως, ήταν να φοιτήσει στο Πανεπιστήμιο και με άριστα τελείωσε τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ενώ συγχρόνως εργαζόταν ως δάσκαλος. Διάφορα γεγονότα τον ανάγκασαν να εγκαταλείψει την αγαπημένη του Θεολογία και να εγκατασταθεί στην Αθήνα. Άγνωστος στον οικισμό, πάλεψε και νίκησε. Άκουγε πάντα το «Δεν έστρεψε ζωή μπροστά σου δεν έβγαλε. Αντιπάλεψα τα αποτρόπαια στοιχεία σου στήθος με στήθος, ένας εγώ και κείνα πλήθος».

Δικηγόρος πλέον νικητής στον Άρειο Πάγο και στο Συμβούλιο Επικρατείας. Άνθρωπος με πνευματικές ανησυχίες συνδέθηκε φιλικότατα και ενεργητικότερα με τους φιλολογικούς κύκλους τόσο της Θεολογίας, όσο και της Αθήνας. Συνεργάστηκε με πολλά περιοδικά και εφημερίδες όπου και αρθρογραφούσε και ήταν από τους βασικούς εκδότες του περιοδικού «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΖΩΗ».

Στα είκοσι χρόνια της συνταξιοδοτικής του ζωής δεν βάλωσε Πίλη τη βαλίτσα του και γύρισε όλο τον κόσμο.

Η μεγάλη του ευχαρίστηση όμως ήταν να γυρίσει στο Βουρσοχώρι που το λάτρευε, το ευεργέτησε πολλάκις, αφού σε πολλές δύσκολες υποθέσεις της κοινότητας στο Συμβούλιο της Επικρατείας τις κέρδιζε, την δε αμοιβή του την έδωκε στην Κοινότητα.

Η Κοινότητα εκτιμώντας το έργο του, ονόμασε την αίθουσα συνεδριάσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου σε αίθουσα Νικολάου Κ. Παντίση. Στις 26 Ιανουαρίου 1996 ο Νίκος, ήσυχος, γαλήνιος, παρέδωσε το πνεύμα. Όμως και μετά τον θάνατό του ευεργέτησε τη γενετήριά του, αφού με διαθήκη άφησε το ποσό των επτά εκατομμυρίων δραχμ. (7.000.000) στην Κοινότητα Βουρσοχωρίου για κοινωνικές σκοπούς.

Σεβαστέ, αξέχαστε και πολυαγαπημένε μου διέ, σ' ευχαριστούμε για την μεγάλη σου καρδιά. Σ' ευχαριστούμε για την αγάπη που μας χάρισε και να είσαι ειρηνικός, πως η μνήμη σου θα είναι αιώνια.

Γεώργιος Οικονομίου

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΓΗΣ. ΜΗΤΣΙΑΔΗΣ (1907-1997)

Ο Δημήτριος Μητσιαδής, ο 2ος γιος από τα 13 παιδιά του Αηγάσιου (Σίλη) από το Μικρό Πατήγιο, πέθανε στις 16/4/97, σε ηλικία 90 χρόνων. Ύστερα από μια αναγκαστική και βασανιστική κατάκλιση του για 1 χρόνο και τυχώς, γύρω στα 15, με τις φροντίδες στην αρρώστια του της γυναίκας του Ευνομίας και των παιδιών του.

Στις αραίες επισκέψεις μου στο Μικρό Πατήγιο δεν παρέλειπα να επισκέπτομαι το σπίτι της θείοπούς, από τις τελευταίες φιλέωνες της μάνας μου, που είχε κι αυτή την ατυχία να μείνει κατόικη 3-4 χρόνια από ημεληγιά.

Η σκληρή μοίρα των ανθρώπων, που καταδικάζονται σ' αυτή τη δοκιμασία είναι ότι χειρότερο μπορούσε να τους συμβεί.

Στο παρακονημένο Μνημόσυνο, που έγινε στις 18 του Μαι, στο Μικρό Πατήγιο, στο Μήτσου, από τα 10 εν ζωή που είχαν έρθει, εκτός από παραβρέθηκαν 6 αδελφία του χωριού, από την Θεσσαλονίκη, την Κλειδίονα, την δύο αδελφές του κατοίκους του χωριού, από την Θεσσαλονίκη, την Κλειδίονα, την Αθήνα και τον Καναδά. Δύο αδελφία του μακαρίτη είναι εγκαταστημένα στον Καναδά.

Η μικρή κοινότητα του Πατιγίου, σύσσωμη τίμησε με την παρουσία της τη μνήμη του Δημ. Μητσιαδή στον Ιερό Ναό των Ταξιαρχών του Μικρού Πατιγίου.

Η οικογένειά του Μήτσου, η γυναίκα του Ευνομία, τα παιδιά του Χρήστος και η γυναίκα του, η κόρη του Δάφνη και ο άνδρας της Δ. Φέας, καθώς και τα αδελφία του, τίμησαν με το παραπάνω τη μνήμη του με την αγάπη τους και τις φροντίδες τους. Είθε ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή του κι ας είναι η μνήμη του αιώνια.

Γιάννινα 25 του Μαι 1997

Κώστας Δημ. Χριστοδούλου
Από το Μικρό Πατήγιο

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ - ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Προσφορές στο περιοδικό μας:

— Ο κ. Ιωάννης Λούλης, Εφέτης από τα Πάνω Σουδενά, στη μνήμη της θείας του Ευσταθίας Ζωρδούμη, προσφέρει 10.000 δρχ. για την ενίσχυση των σκοπών του περιοδικού μας.

— Επίσης ο κ. Αθανάσιος Λόντος από τον Ελαφότοπο, στη μνήμη της γυναίκας του Θεοδούλας 2.000 δραχμές.

Η Συντακτική Επιτροπή ευχαριστεί θερμά

ΑΡΙΣΤΗ

— Οι αδελφοί Παύλος και Γιάννης Φίλου, στη μνήμη Παύλου και Μαρίας Παπακώστα (παππού και γιαγιάς) προσέφεραν στην Εκκλησιαστική Επιτροπή Αρίστης 100.000 δρχ. για τις ανάγκες του παρεκκλησίου Αγίου Ταξιάρχους.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

ΚΗΠΟΙ

— Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Αγίου Νικολάου Κήπων Ζαγορίου ευχαριστεί την κα Ελισάβετ Κατσαρού για την προσφορά των δρχ. 10.000 υπέρ της Παναγίας και εύχεται η ευχή της πάντα μαζί της.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

— Για τις ανάγκες του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Ελαφοτόπου κατατέθηκαν τα παρακάτω ποσά:

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ

20.000
Δόνος Βασίλειος (4)
12.000
Γεννάδιος Μιχαήλ
5.000
Βλαχοπούλου-Κουμτή Κλεονίκη
Γέπης Ιωάννης
Δασκαλόπουλος Βασίλειος
Καπρίτσιος Ιωάννης
Μάνθος Πολύκαρπος
Μπαναγή Ιωάννα
Νάστος Κων/νος
Σβώλου Ασπασία
Στάρρα-Γαλερίδου Αλίκη
Τόλογλου Φιλομήλα
Τσέση Μαριάνθη
Τσολάκης Φρίξος

ΣΗΜ.: Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί, δηλώνουν τα έτη πληρωμής.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΣΤΟ ΚΑΛΠΑΚΙ

Οικόπεδο εκτάσεως 1.480 m2 εντός σχεδίου ρυμοτομημένο με κάλυψη 1.180 m2 γωνιακό με πρόσφατη στον κεντρικό δρόμο Καλπακίου-Κονίτσης (πλησίον σουπερ μάρκετ). Πληροφορίες: Μιχ. Οικονομίδης 0651-20.350, Σπυρ. Οικονομίδης 01-2610.850, Ελένη Δούβλη 0651-20.678.

Παύλος Εμμανουήλ 15.000 δρχ.
Αμαλία Στεφανίδη 10.000 δρχ.
Βιλεμίνη Ανδρώνη-Μπαγιάτη 10.000 δρχ.

Αλεξάνδρα Ντιναλέξη 5.000 δρχ.
Ιωάννης Γ. Ευθυμίου στη μνήμη της μητέρας του και της γιαγιάς του 25.000 δρχ.

Λευκοθέα Μασσούλη-Μητρογιάννη στη μνήμη του πατέρα της Χριστοδούλου Μασσούλη 20.000 δρχ.

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο ευχαριστεί

ΒΙΤΣΑ

Δωρεές εις μνήμη

— Στη μνήμη Γεωργίου Αναγνωστάκη, οι οικογένειες Γιώργου Γαλερίδη, Δέσποινας Στάρρα και Χάρη Κοκκινάκη, κατέθεσαν το χρημ. ποσό των 30.000 δραχμών για τη συντήρηση του Ιερού Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου Κάτω Βίτσας.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

ΠΑΠΙΓΚΟ

— Ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Παπίγκου «Το Πάπιγκο» ευχαριστεί:

α) την κυρία Φωφώ Σπυρίδωνος Πρωτοσυγκέλου για την οικονομική ενίσχυση του Συλλόγου εκ 50.000 χιλ. δραχμών αντί μνημοσύνου από τη συμπλήρωση εικοσαετίας του θανάτου του συζύγου της Σπυρίδωνος και υιού της Παναγιώτη.

β) τον κύριο Χριστόδουλο Στουκίδη που αντί μνημοσύνου επί τη συμπλήρωσει ενός έτους από του θανάτου της συζύγου του Ευανθίας

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

15.000
Κρανάς Χρήστος (5)
12.000
Λογοθέτης Θωμάς (4)
10.000
Ζαρίδη Ελευθερία (4)
6.000
Βασδέκης Νεοπτόλεμος (2)
Παπανικολάου Παναγιώτης (2)
3.000
Αδαμίδης Φίλιππος
Βλαχόπουλος Θεμιστοκλής
Γουνόπουλος Χριστόδουλος
Ζινδριλής Κων/νος
Κανίκη-Καλογήρου Φιλομήλα
Κοντοδήμος Κων/νος
Μαγγανόπουλος Βασίλειος
Μυριούνης Βαγγέλης
Μωϊσιάδης Χρυσόστομος
Νιτσοπούλου Λίλιαν
Παππάς Μιχαήλ
Πέτσιος Αντώνιος
Πιτσινέλης Γεώργιος
Πνευματικού-Πανταζή Ανθούλα
Ραμαντζά-Πανταζή Μάχη
Σκουκίδου Πόπη
Σταμούλη Λούλα
Στεργίου Ιωάννης.

ΣΗΜ.: Οι μέσα σε παρένθεση αριθμοί δηλώνουν τα έτη πληρωμής

προσέφερε στο Σύλλογο 50.000 χιλ. δραχμές.

γ) τον σεβάσμιο ιερέα του χωριού μας παπά-Γιώργη που ενίσχυσε το Σύλλογο με 10.000 χιλ. δρχ.

δ) τον χωριανό μας συμβολαιογράφο κ. Ιωάννη Παπαϊωάννου που προσέφερε στο Σύλλογο 10.000 χιλ. δρχ.

Ο Πρόεδρος Κοσοβίτσας Άλκης

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ιερού Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου Κουκουλίου, με θλίψη της πληροφωρήθηκε το θάνατο της συγχωριανής των Σαπφούς Αναστασιάδη. Υπήρξε πάντα μια καλή χριστιανή, όσο και η προσοβιώσσα αδερφή της Ελένη και πάντα πρόσφεραν σημαντικά ποσά για τις ανάγκες της εκκλησίας.

Η αείμνηστος Σαπφώ με τη διαθήκη της δώρησε το σεβαστό ποσό των 2.500.000 δρχ. για την συντήρηση του αξιοθαύμαστου Ναού μας της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Η Επιτροπή αποφάσισε όπως γράψει αυτές μεταξύ των ευεργετών της εκκλησίας και να μνημονεύονται τα ονόματά των. Εύχεται δε όπως ο Θεός αναπαύσει τις ψυχές τους.

Επίσης ευχαριστεί τον εξάδελφό τους κ. Γρηγόριο Κόκκορο για το ενδιαφέρον του να εκπληρωθεί η επιθυμία της εξαδέλφης του Σαπφούς και να αποδοθεί το ως άνω ποσό στο ταμείο της εκκλησίας, στον οποίο θα στείλει και αντίγραφο της παρούσας ευχαριστηρίου επιστολής.

Εύχεται όπως και άλλος συγχωριανός μας μνηθούν τη χειρονομία των αδελφών Αναστασιάδη, για να σταθούν όρθια εκείνα που κληρονομήσαμε από τους προγόνους μας.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή

— Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Κουκουλίου ευχαριστεί θερμά την Ριζάρειο Εκκλησιαστική Σχολή για την οικονομική ενίσχυση με 300.000 δρχ. για την συντήρηση του Ιερού Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου. Για τις ανάγκες του ιδίου ναού, η εγγονή Καρατζά κατάθεσε το ποσό των 50.000 δρχ. στη μνήμη των προγόνων της.

Για τις ανάγκες του Ιερού Ναού της Ζωοδόχου Πηγής κατατέθηκαν τα παρακάτω ποσά, στη μνήμη της Ερασμίας Παπαζώη-Στέλλα Παπαδιαμάντη 15.000 δρχ., Ελένη Φατούρου 15.000 δρχ. και Ελένη Τσουμάνη-Γιαννάκη 10.000 δρχ.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ

«ΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟ»

Γεώργιος Παπακώστας

Μεγάλο Πάπιγκο

Ζαγορίου Ιωαννίνων

Τηλ.: (0653) 41.121 - 41.375

Fax: (0653) 41.121

Τηλ.: (0651) 61.203

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

Ιδρυτής:

† ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

★

Ιδιοκτήτης - Εκδότης:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ

ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

† ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

† ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ

† ΒΑΡΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΞΟΣ

ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

1. ΒΑΡΩΚΑΣ ΒΥΡΩΝ

2. ΓΕΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

3. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ

4. ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΥ

5. ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

6. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

7. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ

8. ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

9. ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

10. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

★

Υπεύθυνος για το Νόμο:

ΑΠΟΣΤ. Κ. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ

Πρόεδρος Ι.Α.Ε.Ζ.

Ν. Ζέρβα 2 - Ιωάννινα, Τηλ. 3070

★

Υπεύθυνος Έλης:

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΖΙΟΒΑΣ

Αργυρινών 16 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Τηλ. 27.105

★

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ:

Συνδρομές, εισφορές,

εμβάσματα:

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

Σίνα 4 Ιωάννινα 454 45

και Μυροπολείο

ΚΑΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόρδου Βύρωνος 21

Ιωάννινα 45444.

Κατώτερη ετήσια

συνδρομή δρχ. 3.000

★

ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ

ΙΩΑΝΝΑ ΦΑΝΙΚΑ -

ΠΑΝΤΑΖΗ

★

Τυπογραφία:

Γ. ΔΟΥΒΛΗ

- Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ο.Ε.

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμινάρη)

Τηλ. 20.544 - 27.845

Ιωάννινα 454 44